ХУРЯАЛГАЯА ХОЖОМДУУЛБАЛ, ХОХИДОЛДО ОРОХОТ

БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

41-дэхи жэлээ гарана.

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

№ 201 (10569) | 1964 оной августын 25, вторник | Сэн 2 мүнгэн

Гүрэндөө 780 мянган пүүд таряа, 50 мянган центнер хартаабха, 60 мянган центнер овощ

Улаан-Үдын управлениин колхоз, совхозуудай абаһан

СОЦИАЛИС УЯЛГАҺАА

Хүдөө ажахыгаа интенсификациин замаар хүгжөөхэ тон шухала асуудалнуудые зүбшэһэн КПСС-эй ЦК-гай февралиин Пленумэй табиһан зорилгонуудые управлениимнай колхоз, совхозуудай ажалшад бодото хэрэг дээрэнь бэелүүлжэ байнхай.

Һүүлэй үедэ таряан ажахы зүбөөр эрхилэгдэдэг боложо, тарялангай газар нилээд үргэдхэгдөө. Оорохо таряанһаа гадна, илангаяа хартаабха, овощ ехээр таригдана. Хүдөө ажахын ургамалнуудта минеральна үтэгжүүлгэ хэрэглэгдэнэ. Агротехническэ заабаринуудай наринаар сахигдадаг, түрүү онол аргануудай хэрэглэгдэдэг болоһоной ашаар оорохо таряанай ургаса дээшэлээ. Мүнөө управлениин ажахынуудта оорохо таряа болон овощ хуряалга, намарай паар хахалалга эхилээд байна.

Манай управлениинхид Мухар-Шэбэрэй таряашадай үүсхэлые үргэнөөр дэмжэжэ, байгша ондо 780 мянган пүүд гэхэ гү, али түсэбөөр хараалагдаһанда орходоо 240 мянган пүүдээр ехэ таряа гүрэнэйнгөө амбаарта оруулха гэжэ шиидэбэ. Мүнөө жэлдэ ургаһан ургасаһаа ажахы бүхэн үрэһэ хүрэнгөөэ хүсэдөөр хаажа абаха, эдеэ хоолдо орохо оорохо таряа, мүн ниитынгээ малда талха тарянанай зүйл бэлдэжэ абаха аргатай.

Олохон ажахынууд ехэ уялгануудые абаад ажаллажа байнхай. Жэшээлхэдэ, «Искра», «Маяк» болон Ленинэй нэрэмжэтэ колхозууд мүнөө намар 12—20 мянган центнер таряа гүрэндөө худалдаха. «Дружба», «Улаан-Оронго», Калининай нэрэмжэтэ колхозууд 8—11 мянган центнер худалдана.

Энээнтэй хамта, управленнимнай ажахынууд шэнэ ургасаһаа 50 мянган центнер хартаабха, 60 мянган центнер овощ гүрэндэ тушааха юм. Ерэхэ жэлдэ баян ургаса абахын тулада 30 мянган гектар намарай паар хахалагдаха.

Таряа хуряалгын үедэ социалис мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрнэ. Хуряалгаяа түргэнөөр эмхидхэжэ байһан ажахынууд гүрэндөө таряа тушаажа эхилэнхэй. Жэшээлхэдэ, «Советская Россия» колхоз 7000 центнер таряа гүрэндэ худалдаха уялгынгаа 3500 центнерыень тушаагаа. Мүн «Гигант», «Дружба», «Коммунизм» болон бусад колхозууд шэнэ ургасын таряа гүрэндөө тушаажа орөнхой.

Тиихэдэ түрүүшын 10 мянган центнер овощ гүрэндэ тушаагдаа. Тэрэнэй тоодо, Гильбэрэй овощ таригшад 5000 центнер, онохойнхид—1500, оронгынхид—1200 центнер, Кировэй нэрэмжэтэ колхозой огородшод 750 центнер овощ тушаагаа.

Табиһан зорилгоёо амжалтатайгаар дүүргэхын тулада управлениин колхоз, совхозуудай ажалшад, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд бүхы хүсэеэ элсүүлхэ юм.

(Энэ уялга колхоз, совхозуудта зүбшэгдэжэ, аймагай партийна эдэбхитэдэй суглаанда баталагдаба).

МОЛДАВИИН СОВЕТ СОЦИАЛИС РЕСПУБЛИКЫН АЖАЛШАДТА

Республикынь фашизмһаа сүлөөлэгдэһөөр 20 жэлэй ойтой дашарамдуулан, Молдавиин ССР-эй ажалшадые КПСС-эй Центральна Комитет, СССР-эй Верховно Соведэй Президиум, СССР-эй Министрнүүдэй Совет халуунаар амаршална.

Үнгэрһэн дайнай түрүүшын үдэрнүүдһээ эхилжэ, Молдавиин ажалшад түрэл Коммунис партиингаа хүтэлбэри доро, бүхы совет арадтай хамта социалис ороноо хамгаалгада жагсан бодоод, гитлеровскэ булимтарагшадые үй бута сохихо хэрэгтэ бодото хубитаяа оруулһан байна.

Молдавиин газар дайдые фашизмһаа сүлөөлхын түлөө тулалдаанда Советскэ Союзай олон үндэһэ яһатан арад зон гар гарһаа барилсан ябажа хабаадаһан байна. Тэдэнэй барагдашагүй баатар зориг манай ороной арад зоной эбдэршэгүй бата хани барисаанай бодото жэшээ болоно.

Коммунизм байгуулха агууехэ зорилгонуудые бэелүүлхэ хэрэгтэ Молдавиин ажалшадай шэнэ амжалтануудые түйлахыень хүсэнэбди.

КПСС-ЭЙ ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕТ | **СССР-ЭЙ ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМ** | **СССР-ЭЙ МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕТ**

Кишинёвой олон мянган ажалшадай митинг

КИШИНЁВ, августын 23. (ТАСС-ай корр.). Гитлеровскэ булимтарагшадһаа Молдавиин сүлөөлэгдэһөөр 20-дохи жэлэй ойе Кишинёвой арад зон баяр баясхалантайгаар угтаба. Городой бүхы зон мүнөөдэр талмайнууд, үйлсэнүүдтээ гаража, һайндэрөө хүхюутэйгөөр үнгэргөө. Илалтын талмай тээшэ улад зон олоороо ошоно. Тэндэ городой олон мянган ажалшадай митинг болобо. Москва, Ленинград, Киевэй делегацинууд, сэрэгэй элитэ начальнигууд, партизанууд митингдэ хабаадалсаа.

КПСС-эй Центральна Комитедтэ эльгээгдэхэ амаршалгын бэшэг баталагдаа.

Баярай суглаан

Баярай ехэ суглаан Молдавиин гүрэнэй филармони соо энэ үдэшэ болобо. Промышленность болон барилгын эрхим хүнүүд, хүдөө ажахын түрүүшүүл, наука ба соёл культурын ажал ябуулагшад, ниитын эмхи зургаануудай түлөөлэгшэд энд суглараа. Ясско-Кишиневско тулалдаанда хабаадалсаһан сэрэгэй элитэ начальнигууд, Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай үеын партизанууд баярай суглаанда байлсаба.

Молдавиин ССР-эй Верховно Соведэй түрүүлэгшэ К. Ф. Ильяшенко баярай суглаа нээгээ.

Молдави болон Кишинёвые сүлөөлэлгэдэ хабаадалсаһан сэрэгэй часть, нэгэдэлнүүдэй дайшалхы тугуудые маршын һүртэ хүгжэм доро зал худар оруулба.

Н. С. Хрущев түрүүтэй КПСС-эй ЦК-гай Президиум баярай суглаанай хүндэтэ президиумдэ һунгагдаа.

Молдавиин компартиин ЦК-гай нэгэдэхи секретарь И. И. Бодюл баярай суглаан дээрэ элидхэл хэбэ.

Баярай суглаанда хабаадагшад КПСС-эй Центральна Комитедтэ, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ, СССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ эльгээхэ амаршалгын бэшэг баталан абаа.

Полевой станһаа хонходобо

Арадай хинагшадай ажаглалта

Һөөм ута залаатай шэниисын үргэн полиин дундуур «талын корабльнууд» тамаржа, үдэрһөө үдэртэ тоог дээрэ таряан дүүрэнэ. Энэ жэлдэ Бэшүүрэй совхозой 3-дахи отделенидэ таряа талханай, горохой, кукурузын ургаса һайн. Мүнөө эндэ түрүүшын 430 гектарай ургаса хадагдаба. Тиихэдэнь гектар бүриһөө 25—26 центнер шэниисэ, 12 центнер горох хуряагдаба. Кукурузаар мянгаад тонно силос дарагдаа.

Ургаса хуряалга дээрэ үнинэй комбайнер Анатолий Афанасьев эрхимлэжэ ябана. Тэрэнэй агрегат тоог дээрэ 500 центнер таряа оруулаад байнхай. Мүн Никита Шваров, Степан Ткачев гэгшэд баһал хоёр үдэрэй туршада 300—470 центнер таряа сохинхой.

Хуряалгын түрүүшын үдэрһөө отделениин партийно-гүрэнэй хиналтын бүлэгэй гэшүүд поли дээгүүр ябажа, хүдэлмэриин шанар шалгана. Һаяхан хиналтын бүлэгэй түрүүлэгшэ Дамба Намсараев комбайнернуудай хүдэлмэри шалгажа үзөөд, һайн сэгнэлтэ үгэхынгөө хажуугаар—һолоомоёо жэгдэ, нэгэ мүрөөр унагааха, эндэ тэндэ хаяхаяа болихо гэһэн эрилтэ табяа. Энэ ажаглалтань зүйтэй. Юуб гэхэдэ, һолоомоёо нэгэ мүрөөр хаябалнь, хожомоо суглуулхада бэлэн байха бшуу.

Манай тусхай корр.

ГОРОХ ҺАЙНААР УРГАА

Хүнэй бүһэдэ хүрэмэ үндэрөөр ургаһан горохой эшэнүүдые косилкаар сабшажа хатаагаад, комбайнаар суглуулан сохиходо гектарай 20—23 центнер аржагар томо оорохон айтана. Иимэ ургаса Байгалай совхозой 1-дэхи отделенидэ хуряагдажа байнхай. Мүнөө эндэхи 200 гектар горохынь бүхыдөө амяарлан хадагдаад, суглуулан сохигдожо дүүрэхэеэ байна.

Горох хуряалга дээрэ механизаторнууд Алексей Корнев, Владимир Угрюмов, Сергей Никонов, Анатолий Черных гэгшэд шалгарна. Хуряалгын шанар һайн.

Г. ХОГОЕВ.

Кабанск.

ШЭНЭ УРГАСЫН ДЭЭЖЭ

Яруунын тарялан дээрэ халуун хүдэлмэри эхилэнхэй. Эдэ үдэрнүүдтэ полинууд дээгүүр комбайн, машинануудай хүнхинэхэ абяан замханагүй. Таряа хуряалгын хүдэлмэри аймагай олонхи колхоз, совхозуудта эмхитэйгээр үнгэргэгдэжэ байнхай.

Энэ жэлэй ургаса хуряалгые бэлэдхэл ехэтэйгээр угтаһан Нарһатын совхозой механизаторнууд 4 мянга гаран гектар тарялан дээрэ баалнуудые унагаагаа. Түс совхозой дүрбэдэхи фермынхид мүрысөөндэ эрхимлэжэ ябанад. Эндэхи механизаторнууд Павел Пантелеев, Павел Беломестнов гэгшэд «ЖВН-6» жаткаар үдэртөө 35—40 гектар таряа хадана. Тиигэжэ эдэнэр даалгабаряа 2,5—3 дахин дүүргэнэ.

Нарһатын совхозойхид хадагдаһан баалнуудаа суглуулан сохижо, управлени дотороо эгээл түрүүлэн, шэнэ ургасынгаа дээжэ гүрэндэ тушаажа захалаа. Түрүүшын үдэр бэлэдхэлэй пунктда 230 центнер тарян абаашагдаа. Автомашинын жолоошод Иван Курбетьев, Вадим Коновалов, Александр Байбородин болон бусад гүрэндэ таряа тушаалсаһан байна.

Мухар-шэбэрэйхидэй үүсхэл дэмжэжэ байхадаа, эндэхид 17 мянган центнер тарянай орондо энэ жэлдэ 35 мянган центнер таряа гүрэндэ тушаахаар шиидэбэ.

Д. ЦЫБИКЖАПОВ,
манай тусхай корр.

Оорохо таряагаа амяарлан хуряажа байһан Зэдын управлениин Борьёогой совхозойхид хүдэлмэрез эршэтэйгээр ябуулна. Олон комбайнернууд үдэрэйнгөө даалгабарие хододоо үлүүлэн дүүргэнэ. Совхозой түрүү механизаторнуудай нэгэн Янов Власов комбайндаа «ЖВН-10» түхэлэй үргэн абасатай жатка тодхожо, халаанайнгаа даалгабарие 1,5—2 дахин үлүүлэн дүүргэнэ. Зураг дээрэ: комбайнер Я. Власов. Хажуудань — тэрэнэй агрегат.

А. ИСТОМИНОЙ фото.

БЭРХЭНҮҮД ДАА МЕХАНИЗАТОРНУУД

Хяагтын аймагай XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой түб—Зургаан-Дэбэ нютагһаа баруулхада харгын хоёр хажуугаар алтан тарялан далайн долгиндол эбхэрнэ, «хатан дангина»—кукуруза ногоорон зогсоно, шарахан толгойтой наран сэсэгүүд дохилдоно. Үшөө хуряагдаадүйхэн үдхэн үндэр кукурузын нэгэ полидо туласа срэжэ, колхозой түрүүлэгшын орлогшо Дугаржаб Цырендашиевич Бадмаев нигэжэ хэлэнэ: «Һаял болотор эндэмнай хооһон тала байдаг һэмнай. Харыт даа мүнөө, нимэ гоё болошоол!» Тиигээд урма баяртайгаар энеэбхилэн, баян тала руугаа баруун гараараа заажа харуулна. Удаань ойро зуура бодолгото болон: «Мүнөөшни үбһэ, таряа хуряалгын эгээл халуун үе ерээд байна. Талха тарянашье гээшэ мүргүй һайн гараа. Тэрэнээ гээлтэ хоролтодо оруулангүйгөөр, түргэхэн суглуулжа абаха һанаатайбди»,—гээд тэрэ ургэлжэлүүлнэ. Үнэхөөрөөшье Мэргээстэ, Мэнгыгээр, Обоон-Хүнды, Дээдэ-Дэбээр ябахадамнай колхозой тарялан соогуур комбайн, тракторнуудай хүнхинэхэ, таршаганалдахань һүни үдэргүй дуулдана. Харгыгаар элдэб янзын машинанууд—самосвал, бензовозуудшье, ашаанай, хүнгэн машинануудшье иишэ тиишээ зай забдагүй харайлдана.

Арюун наранай арай һаяхан ороод байхада, энэ колхозой хоёрдохи бригадын түб—Мэнгы нютагта ерэбэбди. Мэнгын бригада 2260 гектар газарта шэниисэ, 78 гектарта—ешмээн, 70 га кукуруза, 200 гектарта наран сэсэг гэхэ мэтые тариһан байна. «Нёдондошье муу бэшэ ургаса гараа һэн. Мүнөө жэл бүришье һайн. Гектарһаа 12 центнер шэниисэ, 10 центнер ешмээн абаха бээзбди гэжэ һанагдана. Теэд урид һайрхаадшье яахамнайб, амбаартаал хэһэн хойноо һанаагаа амархабди»,—гээд даруу түбшэн зантай, хурсахан хара нюдэтэй залуу бригадир Петр Лубсандоржиевич Гыльков хөөрэнэ.

Юрэ ажаглахадамни, эндэхин механизаторнуудаараа ехэл омогорходог зантай байба. Тиигэншьегүй яахаб! Колхозой ажал хүдэлмэри мүнөө гол түлэб оньһото техникын ашаар хэгдэдэг болоо хаям. Жэшээнь, имагтал энэ хоёрдохи бригадада 7 комбайн, ДТ-54 түхэлэй 6 трактор ажаллана.

Колхозой тракторно-тарялан ажалай 3 бригадада хамтадаа 19 комбайн, хэдэн олон автомашина, тракторнууд хүдэлнэ. Колхозой суута комбайнер Дамдин Дамжурович Будадоржиев хуряалгын үе соо «С-6» комбайнаар 1000 гектар хадахаб гэһэн уялга абаад, түрүүшын 4 үдэртэ 100 гектар хадаад, даабаряа үдэр бүри 140—200 процент дүүргэнэ. Агрегадай гэшүүд—комбайнерай туһалагша Еремэй Еранский, трактористнууд Батомунко Мункуев, Георгий Никитин һайнаар хүдэлнэ. Тэдэнэр сүүдхэ соо 18 час ажаллана. Комбайнер, коммунист Дугаржаб Нимаевич Жимбиев «СК-3» комбайнаар 600 гектар хадахаб гэжэ шиидээд, түрүүшын үдэрһөө даабаряа 150 процент хүргэнэ. Комбайнернууд Гомбожаб Дашиевич Рабданов, Долгор-Еши Бадмаев болон бусад һайнаар хүдэлнэ.

—Колхознай хамтадаа 8400 га таряа хуряажа, 80.000 центнер оорохо абаха түсэбтэй. Хура бороогой һаатуулбашье, халуун хүдэлмэриин охин замханагүй, — гэжэ эндэхид мэдүүлнэ.

Ц. БУДАЕВ.

Ноёхон нютаг.

Республикын колхоз, совхозуудай гүрэндэ мяха, һү, үндэгэ, нооһо тушааха юһэ һарын түсэбэй дүүргэлтэ тухай

1964 оной августын 20-ной мэдээн

(Түсэбэй дүүргэлтэ процентээр)

Управленинүүд, аймагууд	Мяхан	Һүн	Үндэгэн	Нооһон
Баргажанай	42	88	99.9	94
Зэдын	47	84	106	83
тэдэ тоодо: Зэдын	40	83	111	80
Захааминай	72	84	101	123
Яруунын	45	91	125	101
Кабанскын	84	84	76	94
Хяагтын	37	77	97	83
Мухар-Шэбэрэй	39	81	106	76
Түнхэнэй	40	82	75	89
тэрэ тоодо: Түнхэнэй	57	85	75	95
Ахын	7	61	—	77
Улаан-Үдын	38	82	110	89
Хориин	43	88	118	85
Баунтын	35	85	—	—
Республикын туршалгын станци	52	92	66	115

ПАЛЬМИРО ТОЛЬЯТТИ

Нүхэр Пальмиро Тольяттиие хүдөөлүүлгэдэ хабаадаха КПСС-эй делегаци мордобо

КПСС-эй ЦК-гай Президиумэй гэшүүн, секретарь, СССР-эй Верховно Соведэй депутат Л. И. Брежнев, КПСС-эй ЦК-гай гэшүүндэ кандидат, КПСС-эй Ленинградска горкомой нэгэдэхи секретарь, СССР-эй Верховно Соведэй депутат Г. И. Попов гэгшэдһээ бүридэһэн КПСС-эй делегаци августын 22-то Крым ошоо.

КПСС-эй энэ делегаци нүхэр Пальмиро Тольяттиин бэетэй хуурсагые Крымһээ Итали абаашаха замдань үдэшэхэ, нүхэр П. Тольяттиие Римдэ хүдөөлүүлхэдэнь хабаадаха юм.

КПСС-эй делегациие КПСС-эй ЦК-гай Президиумэй гэшүүн А. П. Кириленко, КПСС-эй ЦК-гай секретарьнууд Ю. В. Андропов, Л. Ф. Ильичев, КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн А. А. Громыко, КПСС-эй ЦК-гай гэшүүндэ кандидат В. Е. Семичастный, КПСС-эй ЦК-гай хэрэгүүдые эрхилэгшэ К. М. Черняев, КПСС-эй ЦК-гай таһагые даагшын орлогшо Д. П. Шевлягин гэгшэд Внуковска аэродром дээрэ үдэшэн мордохуулаа.

(ТАСС).

Пальмиро Тольяттитай хахасалга

СИМФЕРОПОЛЬ, августын 22. (ТАСС-ай корр.). Совет хүнүүд Италиин Коммунис партиин Генеральна секретарь, Италиин ба уласхоорондын коммунис, хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй элитэ ехэ ажал ябуулагша, эрэлхэг зоригто революционер, эб найрамдалай, демократи болон социализмын түлөө тэмсэлшэ, Советскэ Союзай үнэн һайн хани нүхэр Пальмиро Тольяттиие мүнөөдэр һүүлшынь замда үдэшэбэ.

...Хара лентэтэй тугууд Артегэй мачтанууд дээрэһээ ганхуулан буулгагдаа. Артек шаналал гашуудалтай байба. Сэсэгүүдээр бүрхөөгдэһэн табюур дээрэ Пальмиро Тольяттиин хүүртэй хуурсаг табяатай.

Итальян арадай, бүхы ажалша хүн түрэлтэнэй һаруул һайхан ерээдүйн түлөө энэ дүлэтэ тэмсэлшын образ бүхы зондо хүндэтэй. Бүри һаяхан лэ эндэ, Артегтэ өөрынгөө нютагаархидые—итальян үхибүүдые, Эхэ оронойнгоо эрхэ сүлөөтэй, бэеэ даагаһан байдалтай болохын түлөө тэмсэл дотор түрэлхидэйнь унаһан, хара хан нюдэтэй алжир хүбүүд болон басагадые, совет үхибүүдые (эдэнтэй ородоор тордиһогүй хөөрэлдөө һэн), немец пионернүүдые энхэргэн эсэгэ мэтэ урихаһаар тэбэреэ бэлэй... Эндэ — түүдэгэй талмай дээрэ — тэрэнэй дулаахан үгэнүүд дуулдаа һэн:

—Үгэ хэлэнүүднай ондоошье һаа, сэдьхэл бодолнай адли байнал! Таанадайшье, минишье бодолнууд, хүсэл эрмэлзэлгэнүүд нэгэн адли.

Шаналал гашуудалаа элирхэйлэн мэдүүлһэн телеграмманууд дэлхэйн зүг зүбхис бүхэнһөө Крым тээшэ таһалгарягүй ерэжэл ерэжэл байба. КПСС-эй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущев энэ үглөөгүүр Артек ерээ. Эдэнтэй хамта нүхэд А. И. Косыгин, Н. В. Подгорный, П. Е. Шелест, Б. Н. Пономарев, КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо Л. В. Смирнов, КПСС-эй ЦК-гай гэшүүд А. И. Аджубей, Н. В. Попова, Центральна шалгалтын комиссиин түрүүлэгшэ Н. А. Муравьева, Советскэ Союзай маршал К. С. Москаленко гэгшэд эндэ ерэлсээ. Мүн Пальмиро Тольяттиин һамган, Италиин Коммунис партиин хүтэлбэриин гэшүүн Леонильде Иотти, тэрэнэй басаган Мариза, Италиин Коммунис партиин Генеральна секретариин орлогшо нүхэр Луиджи Лонго, ИКП-гэй хүтэлбэриин ба секретариадай гэшүүн нүхэр Натта, ИКП-гэй хүтэлбэриин гэшүүд нүхэд Коломби ба Лама гэгшэд эндэ, наһа барагшын хуурсагай дэргэдэ, байбад. МНРП-гэй ЦК-гай нэгэдэхи секретарь, МНР-эй Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшэ Ю. Цеденбал, Испаниин компартиин генеральна секретарь Сантьяго Каррильо, Францiин компартиин политбюрогой гэшүүд Э. Фажон, Иранай Арадай партиин ЦК-гай нэгэдэхи секретарь Р. Радманеш, Тунисай компартиин политбюрогой гэшүүн Мохаммед Хармель, Мексикын компартиин политбюрогой гэшүүн Фитт Дюваль, Грециин компартиин ЦК-гай политбюрогой гэшүүн Леонидас Стрингос, Испаниин компартиин ЦК-гай секретарь Игнасас Гальего, «Эб найрамдалай ба социализмын асуудалнууд» гэжэ журналай редколлегидэ Болгариин компартиһаа түлөөлэгдэһэн гэшүүн Чаракчиев, Польшын Хүдэлмэришэнэй нэгэдэмэл партиин ЦК-гай политбюрогой гэшүүн З. Новак, Венгриин Хүдэлмэришэнэй социалис партиин ЦК-гай гэшүүн Э. Кишхази, Португалиин компартиин ЦК-гай секретарь С. Виларигес гэгшэд ерээ.

...Хүндэтэ ханиин хуурсагай дэргэдэ хүн зон захагүй ерэжэл байба. Артегэй коллектив, СССР-эй элдэб нютагуудай ажалшад, Крым ерээд байһан хилын саанахи олохон оронуудай айлшад наһа барагшатай хахасаба. Хүндэлэлэй караулда Н. С. Хрущев, Л. Лонго, А. Н. Косыгин, Н. В. Подгорный, П. Е. Шелест, Б. Н. Пономарев, Л. Иотти, А. Натта, А. Коломби, Л. Лама зогсобод. Хуурсагай хажууда—Пальмиро Тольяттиин түрэл саданар, дүтын хүнүүд.

КПСС-эй, Советскэ правительствын, Италиин компартиин хүтэлбэрилэгшэд Пальмиро Тольяттиин бэетэй хуурсагые гаргажа, машина дээрэ табихадань, траурна жагсаал Симферополь тээшэ шэглэн дабшаа.

Автомобилиин ехэ харгы шадархи һуурин тосхонуудай олон мянган улад зон итальян арадай алдарта хүбүүнтэй, манай һайн хани ба нүхэртэй хахасахаяа гараба.

Симферополь хотын үйлсэнүүдэй хоёр хажуугаар хүн зон жэрын жагсанхай. Хаа хаанагүй—хара бүд хүреэтэй Пальмиро Тольяттиин портредүүд. Гэр байшангууд дээгүүр — траурна лентэтэй тугууд.

Римдэ П. Тольяттиие хүдөөлүүлэлсэхээ КПСС-эй делегаци—КПСС-эй ЦК-гай Президиумэй гэшүүн, секретарь, СССР-эй Верховно Соведэй депутат Л. И. Брежнев, КПСС-эй ЦК-гай гэшүүндэ кандидат, КПСС-эй Ленинградска горкомой нэгэдэхи секретарь Г. И. Попов, СССР-һээ Италида байдаг элшэн сайд С. П. Козырев, Италиин пролетарска нэгэдэлэй социалис партиин хүтэлбэриин гэшүүн Л. Либертини гэгшэд Москваһаа Симферополь ерээ.

Аэропорт дээрэ ерэһэн траурна жагсаалые Украинын КП-гай Крымскэ обкомуудай нэгэдэхи секретарьнар: хүдөөгэй—Н. К. Лутак, промышленна—Н. П. Суркин, гүйсэдкомуудай түрүүлэгшэнэр Н. А. Моисеев, В. Н. Дружинин, ажалшадай болон ниитын эмхинүүдэй олон түлөөлэгшэд угтаа.

Пальмиро Тольяттиин бэетэй хуурсаг үндэр табюур дээрэ табигдаба. КПСС-эй Центральна Комитедһээ, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумһээ, СССР-эй Министрнүүдэй Соведһээ венокууд табигдаа. Тэдэ венокуудай нэгэнэйнь лентэ дээрэ: «Хүндэтэ нүхэр Пальмиро Тольяттида Н. С. Хрущевһоо, Н. П. Хрущеваһаа» гэжэ бэшэгдэнхэй. Мүн тэндэ Украинын КП-гай Центральна Комитедһээ, Украинын ССР-эй Верховно Соведэй Президиумһээ, Министрнүүдэй Соведһээ, ВЦСПС-һээ, ВЛКСМ-эй ЦК-һаа, Крымэй областной партийна комитедүүдһээ, областиин ажалшадһаа, профсоюзай болон бусад эмхинүүдһээ венокууд табигдаа.

Траурна митингые Украинын КП-гай Крымскэ хүдөөгэй обкомой нэгэдэхи секретарь Н. К. Лутак нээбэ.

КПСС-эй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущевто үгэ үгтөө.

Нүхэр Н. С. ХРУЩЕВОЙ хэлэһэн үгэ

Хүндэтэ нүхэдүүд!

Хүндэтэ нүхэр Луиджи Лонго, манай итальян ханинар!

Шаналал гашуудалтай үедэ таанадтай хамта суглараад байнабди. Совет коммунистнар, совет хүнүүд мүнөөдэр нүхэр Пальмиро Тольяттиие һүүлшынь замда үдэшэжэ байна.

Италиин Коммунис партиин Генеральна секретарь, дэлхэйн коммунис болон хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй элитэ ехэ ажал ябуулагша—Пальмиро Тольяттиин нугшэһэндэ ехээр шаналжа байһанаа Италиин Коммунис партиин Центральна Комитедтэ, Италиин бүхы ажалшадта манай партиин Центральна Комитет элирхэйлэн мэдүүлнэ.

Нүхэр Тольяттиин наһа бараһаниинь Италиин коммунистнуудта, Советскэ Союзай коммунистнуудта, бүхы дэлхэйн коммунистнуудта, бүхы оронуудай ажалшадта хүндэ гээлтэ хохидол болоно. Пальмиро Тольятти мэтэ иимэ нүхэрөө алдаад байхадаа, дэлхэйн коммунис хүдэлөөнэй хүгжэлтэдэ тэрэнэй онсо ехэ хубитаяа оруулһанай гайхамшаг удха шанарые бүри тодоор ойлгонобди.

Нүхэр Тольятти түр зуура амархын тула, совет хүнүүдтэй уулзаха, хөөрэлдэхын тула Крым ерэһэн байгаа гэжэ мэдэнэт. Амаралтаа дүүргэһэнэйнь һүүлээр, хамтын тэмсэлэй хани, нүхэд ёһоор уулзаха, хөөрэлдэхэ гэжэ тэрээнтэй хэлсэһэн байгаабди.

Теэд бидэ бүгэдэндэ ехэ гашуудалтай ушар тохёолдобо. Минии Крым ерэхэдэ нүхэр Тольяттиин зүрхэн сохилхоёо болишоод байгаа. Хүдэлмэришэн ангиин хэрэгэй түлөө агууехэ тэмсэлшэдэй нэгэн наһа бараба гэжэ этигэхэ бэрхэтэй байна. Тиигэжэ һанахань намда илангаяа хүшэр байна гэбэл, би нүхэр Тольяттиие үнинһөө хойшо мэдэхэ, тэрээнтэй уулзадаг байһан хүм, Гурбадахи, Коммунис Интернационалай элитэ хүтэлбэрилэгшэдэй нэгэн ябахадаа, манай хамтын агуу ехэ хэрэгэй илахын түлөө эршэ зориг түгэлдэрөөр тэмсэхэ үедэнь уулзадаг байһан үсөөхэн хүнүүдэй нэгэн болоно гээшэ хаб. Тиихэ үеэр нүхэр Тольятти Москвада удаан байһан, ажаллаһан юм.

Советскэ Союзай коммунистнууд, ажалшад дэлхэйн коммунис хүдэлөөнэй зэргэдэ ябажа нүхэр Тольяттиин бүтээһэн ажал ябуулгые үндэрөөр сэгнэнэ, Коминтернын конгрессүүд дээрэ тэрэнэй хэһэн элидхэлнүүд, хэлэһэн үгэнүүдые һанана. Тэдэ жэлнүүдтэ партиин Московско городской комитедэй секретарь байхадаа нүхэр Эрколитой ходо уулзадаг, үгэ хэлэхыень шагнадаг һэм. Тиихэдэ Пальмиро Тольяттиие ингэжэ нэрлэдэг байһан юм. Москвагай олохон коммунистнууд, манай Эхэ ороной ниислэлэй ажалшад уласхоорондын байдал тухай асуудалнуудаар нүхэр Тольяттиин хэлэһэн тодо һонор үгэнүүд, удха түгэс элидхэлнүүдые городой предприятинуудта шагнаһанаа һайн һанана.

(Түгэсхэлынь 3-дахи нюурта)

hАНАА ДҮҮРЭН, СЭДЬХЭЛ hАЙХАН БАЙХАДАА...

hАНАА ДҮҮРЭН сэдьхэл hайхан байха гээшэ имагтал ажаhуудалай талаар баян дэлгэр, амгалан тэниглэн байха ябадал бэшэ. Харин үшөө оюун ухаанай, гүн сэдьхэлэй эрилтые хүсэд дүүрэнээр хангаха хэрэг болоно. Материальна талаараа жэл бүри шанга шадалтай болożо байhан совет хүнүүдэй соёл болбосоролой эрилтэ мүн лэ жэл ерэхэ тудам ургажа, удха түгэлдэр, олон янзын болоно.

Мүнөө манай орондо эрдэм ухаанай, соёл культурын бүхы талаараа бадаран хүгжэжэ, хүн зоной үргэлжэдөө дунда, дээдэ эрдэмтэй болоżо байhан үедэ иимэ эрилтын ехэ болоhонь ойлгосотой. Хүн бүхэн юрэнхы эрдэмээ бүри дээшэлүүлхэ, уран hайханай талаар hанаа сэдьхэлээ ханан баяжуулжа, абари зангаа, ажаhуудалаа шэмэглэн гоёохые оролдоно гээшэ ааб даа.

Теэдшье hанаа дүүрэн, сэдьхэл hайхан байха гээшэ үшөө ажалаа бүтээсэ ехэтэйгээр ябуулха нэгэн шухала эрхэ нүхэсэл болодог. Хараад, шэнжэлэд үзэгты даа. Хүхюун сэнгэлиг, солбон дорюун хүнэй ажал хэхыень харахада урматай бишүү: хамаг юумэнииинь бүтэсэтэй, ульгам, зүндөө бүтэжэ байhан шэнги байха. Харин уруу дуруу, хамаг юумэндэ этигэлгүйгөөр хандадаг, марганги хүнэй хүдэлхэньшье тиимэ, нобшо ноохой, үни удаан, бүтэсэгүй байдаг гүб даа.

Теэд тиигэжэ хүн зоной сэдьхэл зүрхые хүдэлгэжэ, хүхюун сэнгэлиг, ажалдаа абьяастай байха омог зоригые хэн бадаруулжа байха ёhотойб? Партийна организацинууд ааб даа. Энээн тухай олон жэшээ харуулмаар. Тиихэдээ энэ хүдэлмэриие саг үргэлжэ, оролдосо ехэтэйгээр ябуулхадаал, амжалта түйлагдадаг гэжэ онсолон тэмдэглэхэ шухала.

Зэдын «Октябрьский» совхозые абаад үзэе. Тус ажахы hаяхан болотор хамагай hүүл барихаар hэн. Ажалай журам hула, тиимэhээ олон зон ажалдаа хайша хэрэг хандадаг, бүтээсэ бағатайгаар хүдэлдэг, гүрэнэй түсэб даабари олохон зүйлнүүдээр дүүргэгдэдэггүй бэлэй. Эдэ бүгэдын шалтагаануудай нэгэн гэхэдэ, хүмүүжүүлгын хүдэлмэри hулаар табигдаhан байгаа. Харин мүнөө эндэ тад ондоо байдал харанабди. Совхозой шэнэ партком, шэнэ секретарь (нүхэр Хайдуков) hунгагдаад, соёл сурталай хүдэлмэриие өөhэдынгөө гол хараа шэглэл болгоод байхадань, хүн зоной хэшээл оролдолго хэдэн дабхараар нэмээ, ажалынь бүтэсэтэй, хамаг юумэнииинь урагшатай болонхой. Энээнэй ашаар лэ тус ажахы мүнөө түсэб даабаряа амжалтатайгаар дүүргэжэ эхилээ.

Эндэхи партийна организацийн гарта байhан соёл сурталай бүхы хүсэнүүд хүн бүхэндэ нүлөөлжэ, гүн сэдьхэлэйнь, hэшхэл бодолойнь уян hайхан hудаhые хүдэлгэжэ, хүсэл зориг болон хэшээл оролдолгыень бадарааха гэhэн hайн hайхан зорилготой. Теэд тиигэжэшье шадана. Материальна урмашуулгын ёhо гуримуудтай, хүмүүжүүлгын хүдэлмэриие зохидоор тааруулаад байхада, иимэ үрэ дүн гарана, саашадаа бүришье ехэ аша туhатай байхань сохом!

Хүн зоноо урмашуулан дэмжэхэ, магтан хүндэлхэ талаар Баргажанай Карл Марксын, Улаан-Үдын управлениин «Коммунизм» колхозуудай партийна организацинуудай хэды ехэ бодомжолго, шадабари гаргадагынь манай уншагшадта мэдээжэ. Энэ хэрэг жэжэхэн юумэн бэшэл. Үнэн зүрхэнhөө хэлэhэн гансахан үгэ хүнэй бүхэли хуби заяае шиидхэдэг гухай баримтануудые дурдаhаншье үлүү ха юм. Иимэ ушар хүн бүхэндэ шахуу үзэгдэhэн байха. Тиимэ зүб зүбшэл үгэhэн хүн хэзээдэшье мартагдадаггүй. Партийна организацинууд, илангаяа хүдөөгэй ажахынуудай, отделени болон фермэнүүдэй эхин парторганизацинууд эгээл тиимэ зүбшэлшэ, хүнэй зориг бадаргааша хүсэн, эгээл дүтын нүхэр байдаг, тиимэ байха уялгатайшье гээшэ ааб даа. Юуб гэхэдэ, тэдэнэр үргэн олониитэтэй эгээл дүтын холбоо барисаатай, тэдэнэй гүн дунда байдаг ха юм.

Саг соонь үгтэhэн дэмжэлгэ, зүбшэл, алгадгүйгөөр эльгээгдэдэг газетэ, номуудшье, кино, концертшье, ойлгосотойгоор, тодорхойгоор хэгдэhэн, ажахын зорилгонуудтай нягта холбоотой элидхэл, лекцишье, мүн бодомжотойгоор эмхидхэгдэhэн худалдаа наймаан, ниитын эдеэ хоол, эмнэлгын газарнууд, зохид hайнаар эмхидхэгдэhэн байра — эдэ бүгэдэ ажалшадай зүгhөө хэр дулаанаар хүлеэн абтадаг байhаниинь мэдээжэ, тиин түрүүшээр hанахада, жэжэхэн хэрэгшье haa, хожомоо сэгнэшэгүй ехэ нүлөөтэй ажал, хүн зониие урмашуулгын, зориг бадаруулгын эшэ үндэhэн мүн байна. Хэрбээ энээн дээрэ үшөө материальна талаарнь урмашуулаад байбал, манай урагшаа дабшалтын түгэс хүсэн болодог гээшэ.

Гэбэшье гадаада болон орон дотороо болоhон элдэб hониниие дуулгахадаа гү, али ехэдхэдээ кино, концерт харуулхадаа хүн зоной дунда ехэ хүмүүжүүлгын хүдэлмэри ябуулhан шэнгеэр зарим нэгэн hананадаг. Энэшье хэрэгтэй юм аабза, теэд үнэндөө энэмнай халирхайтаhан хэрэг. Хүмүүжүүлгын хүдэлмэриин уг зорилго эсэсээ эсэстэ ажал хэрэгтэй, ороной, мүн тус тус ажахын үмэнэ байhан гол зорилгонуудтай сэхэ холбоотой, тэдэниие дүүргэхэ шэглэлтэй байха ёhотой ха юм. Сэхынь хэлэхэдэ, предприяти гү, али хүдөө ажахын үйлэдбэри хэды шэнээн продукци гаргааб, хэды шэнээн ороoho таряа, мяха, пү гэхэ мэтэ ашаг шэмэ абанаб, тэды шэнээн лэ үрэ дүнтэйгөөр хүмүүжүүлгын хүдэлмэри ябана гэжэ сэгнэхэ хэрэгтэй.

Иимэ үрэ дүн туйлахын гула нэн гүрүүн түрүү дүй дүршэлэй, эрдэм наукын түйлалтанууд олониитэ ажалшадай ажал хүдэлмэриин онол арга болохо, ажахыгаа, соёл культураяа саашадань хүгжөөхын тула бүгэдэ зоной эдэбхи үүсхэл дэлгэрхэ болоно. Эгээл иимэ гол зорилго сол сурталай хүдэлмэриин үмэнэ табигдана.

Гэхэ зуура зарим газарта ёhо тэдыгээр, хойрог нобшоор хандаха ушар үшөөл үсөөн бэшэ гэжэ халаглан хэлэмээр. Суулгын совхозой холын гүүртэ, отаранууд дээгүүр байрлаhан малшадта газетэ, номууд хүргэгдэдэггүй байна. Бэшүүрэй совхозой түбэй клуб олон ушарта хаалтатай байдаг, Хэжэнгын совхоздо үбhэшэдэй дунда нэгэшье агитатор хөөрэлдөө хээгүй, тэндэ кино харуулагдадаггүй гэхэ мэтын баримтануудые олоор дурдаhа болоно. Энээнhээ гадна Хяагтын үйлэдбэриин управлениин Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо механизаторнуудай, хонишодой социалис мүрысөөндэ илажа гарагшадта нэмэлтэ түлөөhэ, шан үгэхэ гэhэн аад, үгөөгүй байhан. Улаан-Үдын управлениин Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоздо түрүү haалишадта материальна урмашуулга болгон үгэхэ гэhэн түлбэриин оройдоо үгтэнгүй, худал хуурмаг үгэ болоhон ушарнууд эндэхи партийна организацинуудай зүгhөө хүн зондоо, тэдэнэй эрилтэнүүдтэ хайхарамжагүйгөөр хандаhанай элитэ гэршэ болоно. Тиин ажалшадые урмашуулжа, манай ниитын хэрэгэй аша туhада абьяастан ажалда зоригжуулхын орондо албан хойрог абари зан харуулна гээшэ.

Иигэжэ хүдэлхэдэ ямар үрэ гарахаб даа, тиигээд ажалайншье муугаар ябадагынь ойлгосотой.

Мүнөө парти, правительствын зүгhөө совет арадай ажаhуудал тухай халуун анхарал хандуулжа, жэл бүри түүхын удха шанартай хэмжээнүүдые бэелүүлжэ байхада, хүмүүжүүлгын хүдэлмэриие бүри амжалтатайгаар ябуулха бүхы эрхэ нүхэсэл бии.

Хүн тухай тэрэнэй алибаа эрилтэнүүдые хүсэд дүүрэн хангахаар үүсхэл, оролдолго гаргаха гээшэ партийна организацинуудай нэн түрүүнэй нангин уялга. Тиигэбэл хүн зониие коммунис ёhоор хүмүүжүүлгэдэ саашадаа бүри ехэ амжалта түйлахамнай лабтай.

М. НИМАЕВ.

ҮЗЭЛ СУРТАЛАЙ ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДЭЙ ГОЛ ЗОРИЛГО—УРГАСА ХУРЯАЛГА

Хүдөөгэй парткомуудhаа мэдээсэнэ

БАРГАЖАН. Аймаг соогоо таряагаар баян Хүнтэйн талада «Баргажанай үнэн» газетын нүүдэл редакци хэдэн тусхай номернуудые хабарай тарилгын үедэ хэблээ hэн. Энэ hайшаалтай заншалаа саашань үргэлжэлүүлэн, мүнөө хуряалгын захалаад байхада Баргажанай журналистнууд нүүдэл газетэеэ гаргажа эхилбэ. Үзэл сурталай, соёл гэгээрэлэй бусад эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэд ажал хэрэгэйнгээ гол түлэбые мүн лэ Хүнтэйн полевой стануудай дээрэ, таряашад, механизаторнуудай дунда ябуулна. Жэшээлхэдэ, Баргажанай нүүдэл клубай коллектив таряа хуряагшадта 9 дахин hонирхолтой, шэнэ программатай концерт харуулжа үрдеэд байна. Баян дэлгэр ургасаяа богони болзор соо, hайн шанартайгаар хуряаха гэhэн зорилгодо олон түмэн хүдөө ажалшадые дулэтэ үгөөрөө, ульгэр жэшээтэ ажалаараа дахуулан, табан зуугаад агитаторнууд мүнөө үедэ Хүнтэй дээрэ хүдэлнэ.

ХОРИ. Үйлэдбэриин управлениин совхозууд түсэбhөө гадуур 48 мянган центнер шэнэ ургасын таряа гүрэндөө тушааха гэhэн уялга абанхай. Энэнээ нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхын тула халуун ажалай тэмсэл үдэр ерэхэ бүри ургэдэнэ. Ажахынуудай партийна организацинууд, тэдэнэй агитколлективүүд таряашан, механизаторай өөр өөрынь социалис уялга тодорхойлхо, нүхэд нүхэдэйнь хоорондо мүрысөө эмхидхэхэ, ажалай түлбэреэр урмашуулгын шэнэ хэмжээнүүдые олониитэдэ тайлбарилан ойлгуулха тушаа ехэхэн хүдэлмэри ябуулаа. Мүнөө хүдөөгэй бүхы соёл гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд, зуу гаран багшанар болон бусад интеллигентнэр ниитэ-ойлгуулаамжын олон янзын хүдэлмэридэ хабаадуулагданхай. Аймагай хорин хоёр библиотекэнүүд таряан ажалай бригадануудта өөhэдынгөө нүүдэл таhагуудые байгуулаа. Таряа хуряалгада хүдэлэгшэдые хангахын тула тусхай 4 агитбригада эмхидхэгдэжэ, полевой стануудаар ябажа эхилээ.

Эхэ хонидоо саг соонь үрэжүүлэе

ЭНЭЭНЭЙ ТҮЛӨӨ ХЭН ХАРЮУСАХАБ?

Зэдын управлениин ХХ партсъездын, Доржо Банзаровай нэрэмжэтэ колхозуудта хонидые үрэжүүлгэ хангалтагүйгөөр эмхидхэгдэнэ

100 эхэ хонин бүриhөө 73 хурьган абтаа. Олон гээшэ гү? Үгы, олон бэшэ. Нэгэ хониhоо жэл соо нэгэ хурьган заабол абтаха ёhотой бээзэ. Энээгээр жэшээ юумэ haa, 100 хурьган абтахаар байгаа. Теэд 73... аяар 27 хурьган дутуу абтаhан болоно.

Эхэ хонид hубайраа гээшэ гү, али хурьгад үхэл гарзада оробо гү? «Алинииньшье байгаа юм ааб даа» гэжэ ахалагша хонишон Иван Тихонович Лапин харюусаба. Имагтал искусственна үрэжүүлгын муугаар эмхидхэгдэhэнhээ, энээндэ эхэ хонидой hайнаар бэлэдхэгдээгүйhөө болоżо, ХХ партсъездын нэрэмжэтэ колхозой олон отарануудта үсөөн хурьгад абтаhан байха юм.

Ахалагша хонишон нүхэр Лапинай отарада 720 эхэ хонид харууhалагдажа байнхай. Мүнөө жэлдэ байдалынь баhал бирагүй. Августын 15-най үдэр эндэ ерэхэдэмнай нэгэшье хонин үрэжүүлэгдээгүй байба.

— Эхэ хонидоо хэзээнhээ үрэжүүлжэ эхилхэтнайб,—гэжэ нүхэр Лапинhаа асуухада:

— Хэзээшье үрэжүүлхэмнай мэдэгдэнэгүй. Мүнөө хүрэтэр пунктдамнай үрэ асарагданагүй, хэдэн хоногой хүлеэжэ ядаад байнабди,—гэжэ Иван Тихонович харюусана.

Үнэн дээрээ иимэ байдал тохёолдоо. Энэ жэлдэ Петропавловка тосхондо байдаг Зэдын гүрэнэй племстанциин хусанууд үбшэлжэ, аймаг дотор олон пунктнууд үрөөр хангагдахаяа болинхой. Теэд Юрөөгэй филиалhаа тус колхозой отарнуудта үрэ асарагдаха байгаад, энэ асуудал мүнөө хүрэтэр шиидхэгдээгүй ха юм. Энээнэй түлөө хэн харюусаха болоноб?!

Баhал энэ пунктын ажаллахые хүлеэжэ байhан ахалагша хонишон Трофим Побоковой 770 эхэ хонидой нэгэшье толгойнь үрэжүүлэгдээгүй байhаар. Хонидынь зунай ногоон дээрэ үшөө hайса тэбээржэ шадаагүй. Эхэ хонид hая болотор хурьгадтаяа суглаа адуулагдажа ябаhан hурагтай.

— Хурьгадаа илгаhаар оройдоол хорёод хоноод байна гээшэбди. Колхозоймнай правлени хонишодой хүдэлмэриие тоодогшьегүй даа. Үбэлэй хурьгадые эртэ амяарлажа харууhалха гэхэдэ хүниие үгэнэгүй. «Ажаллаха хүнүүд олдоногүй» гэлсэhээр лэ байтарнь саг үнгэрнэ, иимэ ябадал үзэгдэнэ,—гэжэ ахалагша хонишон Трофим Побоков гомдоно.

Эдэ хоёр ахалагша хонишод үшөө иигэжэ дуулгана: нёдондо үрэжүүлгын хүдэлмэри 2—3 hара соо үргэлжэлhэн байгаа. Иигэжэ үрэжүүлхэдэнь энэ жэлдэ хурьга абалгашье оройтоо. Орой түллэhэн эхэ хонид дахин үрэжүүлэгдэхэ болотороо бэлшээридэ hайжаржа бираагүй. Үбэлэй хурьгадые нэгэ хаhада, тиимэ удаан болгонгүйгөөр, оншотойгоор абажа дүүргэхэдэ хонишодой ажалда хүнгэншье. Энээн тушаа дутуу дунданууд али олон ушарна.

— Бидэнэр мүнөө жэлдэ ажалаа эмхитэйгээр ябуулбал, сентябрь hара соо бүхы хонидоо үрэжүүлжэ дүүргэхэ шадалтайбди. Хожомынь хурьгаднайшье нэгэ дороо олоороо абтаха hэн. Теэд заримдаа иигэжэ ажаллаhанай урмагүй байдаг. Түл олоор абажа эхилхэдэшни отаранuудтамнай хурьга абалсаха хүн олдохогүй. Өөhэдөө бүхы ажалаа хэжэ хүшэхүрэнэгүйбди,—гэжэ тэдэнэр hанаагаа зобонод.

Хонишодой иигэжэ хөөрэлдэдэг зүйтэй. Зүгөөр колхозой правлениин зүгhөө хонин hалбари хүгжөөхэ хэрэгтэ анхарал багаар табигдадаг, тиигэжэ иимэ байдал ушарна ха юм. Хэрбээ энэ жэлдэ үрэжүүлгын хүдэлмэри нёдондонойхи шэнгеэр ябуулагдаха болоо haa, тиимэ олон хурьган абтахагүй, хонид олоороо hубайржа магад гэжэ артелиин хүтэлбэрилэгшэдтэ hануулая.

Эхэ хонидые искусственна аргаар үрэжүүлхэ хүдэлмэри Доржо Банзаровай нэрэмжэтэ колхоздо тиимэ хангалтатай гэхын баhал аргагүй. Эндэ 17 пункт нээгдэхэ, бүхыдөө 18560 хонин үрэжүүлэгдэхэ аад, 15 пункт хүдэлөө болоно. «hаянайл хүдэлөө болоżо байнабди даа»... гэжэ колхозой ветврач В. Чимитовэй hаhаа амарханаар хөөрэдэг бурил оройуруунь тудана гээшэ ха. Үнеэхи «хүдэлөө болоżо» байдаг пунктнуудынь олон дутуу дундануудтай. Ахалагша хонишон Пренлей Будаевай отарада байдаг пункт хүсэд hайнаар бэлдэгдээгүй, ядахадаа эндэнь үрэ хэдэг термос абтаагүй байна. Ахалагша хонишон Буда Дондоковой отарада байдаг пункт бэлэн бэшэ. Тэндэнь муухай, сэбэрлэгдээгүй. Арhа хүдэhэнhөө эхилээд, элдэб үнгын хайрсагууд пункт соонь тооhо шоройдо дарагдашанхай хэбтэнэ.

Колхозой олонхи пунктнуудта үдэр бүри хэды хонидой үрэжүүлэгдэhэниие бэшэжэ байха тусхай журналнууд үгы байhаар. Тиихэдэ үрэжүүлэгдэhэн хонидой ууса, нюрган дээгүүр тусгаар тэмдэг гаргагдаха ёhотой. Энээниие хэхэ гэхэдээ шэрдэхэ шэрэ үгыбди гэлсэхэ хүнүүд али олон дайралдана. Энээнтэй хамта, зарим отарануудай хонид зунай ногоон дээрэ хүсэ шадал ёhoop абажа шадаагүй. Тиимэ хонидые амяарлан харууhалха, талха тарянай зүйл эдюулэлсэжэ байгаад таргалуулха хэрэгтэ үшөө хүсэдөөр анхарагданагүй. Мүн хүдэлмэриин эхилээд байхада бэдэрдэг хусанууд бэлэдхэгдээгүй байшоо. Үрэжүүлгын эхилхэhээ урид 1,5—2 hарын болзорто хусануудта нэмэлтэ тэжээл үгтэжэ эхилхэ, ногоо элбэгтэй бэлшээридэ адуулагдажа таргалуулагдаха байгаад, энэнь hая болотор эмхидхэгдээгүй. Мүнөөшье зарим пунктнуудтахи хусанууд талха таряанай зүйлөөр хангагдаагүй байhаар.

Иимэ ушар яахадаа үзэгдэнэб? Доржо Банзаровай нэрэмжэтэ колхозой хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд үрэжүүлгын хүдэлмэри саг соонь эмхидхэхэ хэрэгтэ хайша хэрэгээр хандаhан байха юм. Хонишодой ажал шалгагдажа үзэгдөөгүй. Зүгөөр үрэжүүлгын эхилхэ сагhаа хойшо хэдэн үдэрэй үнгэржэ, дутагдалнуудай ажал дээрээ элиржэ гараhан хойно колхозой правлени заседани зарлажа, үрэжүүлгэ тухай асуудал зүбшэн хэлсээ. Тиихэдээшье энэнь миил халирхайгаар хэлсэгдээд үнгэрөө. Юуб гэхэдэ, тус заседаниин ехэнхи саг элдэб гүйлтануудые харалгада зорюулагдаhан, гол шухала асуудалынь мүртэйгөөр, зүбшэгдөөгүй бшуу.

Эхэ хонидые үрэжүүлгэ гээшэ ехэ харюусалгатай хаhа болоно. Тиимэhээ түрүүшын эдэ дутагдалнуудые дары усадхажа, нэгэшье толгой эхэ хонидые hубайруулангүйгөөр хурьгалуулхын тулада ажахы бүхэн мүнөөнhөө анхарха ёhотой.

Т. ГАРМАЕВ,
манай тусхай корр.
Зэдын управлени.

ХОЙТО ОСЕТИИН АССР. Кировскэ үйлэдбэриин управлениин «Хумалаг» колхозой кукурузашан, Социалис Ажалай Герой СССР-эй Верховно Соведэй депутат Харитон Андреевич Албегов бүхы орон дотороо мэдээжэ болонхой. Хэдэн жэл удаа тэрэ кукурузын үндэр ургаса хуряана. Байгша ондо тэрэнэй оньhожоруулагдаhан звено 200 гектарта кукуруза тараад, гектар бүриhөө 120 центнер кукурузын ороoho абахын түлөө оролдожо байнхай.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: оньhожоруулагдаhан звеное даагша Харитон Андреевич Албегов (баруун гарhаа) «Хумалаг» колхозой главна агроном Иван Николаевич Кузубов хоёр кукурузын ургаса шалгажа байна.

ТАСС-ай фото.

ОРООhО ТАРЯАГАА ЭМХИТЭЙГЭЭР ЗӨӨЕ

Республикын полинууд дээрэ үндэр баян ургаса тарян хуряагдажа эхилбэ. Энэ хүдэлмэриие богонихон болзор соо, шанар hайнтайгаар дүүргэжэ, гүрэн түрынгөө урда сүм тоосохын хойноhоо хүдөөгэй ажалшан бүхэн шармайн оролдожо байна.

Таряа хуряалга болон зөөлгэдэ туhалхын тула хүдөө аймагуудта ашаанай хэдэн зуугаад автомашинанууд эльгээгдээд, мүнөө түлэг дундаа хүдэлнэ. Энэ бүхэ транспортые дүршэл ехэтэй, журам hайнтай жолоошодоор хангаха ушартай ха юм. Энээн тушаа ажахынууд болон эмхи зургаануудай хүтэлбэрилэгшэд яhала ехэ анхарал оролдолго гаргаа гэжэ тэмдэглэмээр.

Гэбэшье, гүрэнэй автоинспекторнууд таряа зөөхэ бүхы машинануудай бүтэн байха талаар автоажахынуудай хүтэлбэрилэгшэдhөө эрилтэеэ hуладхахагүй, тус машинануудые прицеп болон бэшэшье шухала хэрэгсэлнүүдээр хангаха ябадал түйлаха ёhотой. Нёдондо жэл юу харуулаа hэн бэ гэхэдэ, зарим автоажахынуудай хүтэлбэрилэгшэд элдэб эсын шалтагаан дурсажа, машинануудаа саг болзор соонь колхоз, совхозуудта гаргаагүй юм. Тэрээнhээ шалтагаалжа, ороoho, овощ, болон харгаабха хуряалга дээрэ айхабтар ехэ гарза хохидол ушаруулагдаа hэн. Энэ алдуу дутагдалые мүнөө жэлдэ дабтахагүй ёhотойбди. Партийна, советскэ органуудай шиидхэбэриин ёhoop, мүнөө жэлдэ хүдөө ажахын ашаануудые шэрэжэ байгаа гү, али арадай ажахын хэрэгээр ашаглагдажа байгаа машинанууд ондо ондоо тэмдэгүүдые абажа ябаха юм. Иимэ тэмдэггүй автомашинануудые ашаглалга эсэслэн хоригдонхой. Энэмнай бүхы транспортые зүбөөр ашаглаха хэрэгтэ нилээд туhалха байна.

Тэрэшэлэн ороoho таряа түргэн болзор соо шэрэхын тула харгы замай хүдэлмэрилэгшэд ехэ ажал ябуулха, бүхы харгынуудаа гуримтай зохидоор байлгаха болоно. Таряа хуряалгын эхилээшье haa, муудаhан харгынуудые заhаха, тэгшэлхэ, таряа зөөдэг харгынуудай бэлшэр дээрэ тусхай хэмдэгүүдые табиха шухала гэжэ hанагдана.

Гадна хото городуудай болон районой түб тосхонуудhaa колхоз, совхозуудта оло мянган хүнүүд хүдэлхөөр ошожо байна. Тэдэниие, мүн бусадшье зониие таряалан, тоогууд дээрэ машинаар абаашахадаа жолоошо бүхэн аюулгүйн дүримүүдые нарин нягтаар сахин бэелүүлхэ ёhотой. Энэ ажалда имагтал бүтэн машинануудые хэрэглэхэ хэрэгтэй. Ороoho шэрэхэ машинанууд мүн лэ тусхай түхеэрэгдөө юм аабза. Жолоошодой дүй дүршэл, мэргэжэл шадабариие баhал мартангүй хаража үзэхэ бологдоно. Хүн зониие зөөхэ бүхы автомобильнууд милициин таhагуудта болон отделенинүүдтэ заатагүй шалгагдаха, жолоошодой дунда хүмүүжүүлгын ехэ хүдэлмэри ябуулагдаха, харгыда аюул зайсуулха талаар лекци, хөөрэлдөөнүүд үнгэргэгдэхэ болоно гээшэ.

Ургаса таряа гал түймэрhөө, хулгай худалhаа хамгаалхын, харгы замда аюул зайсуулхын, ороoho шэрэлгые хинахын тула аймгүйсэдкомой түрүүлэгшээр толгойлогдоhон, милициин зургаанай болон бусадшье эмхинүүдэй харюусалгата нюурнуудые хабаадуулhан тусхай штаб аймаг бүхэндэ мэнэ гэhээр лэ эмхидхэхэ шухала. Эдэмнай эмхитэй hайнаар хүдэлөөд байгаа haa, таряа хуряалга болон тушаалга дээрэ нилээд ехэ нүлөө үзүүлхэ, автомашинануудай миин байха ябадал болиуулха, тэдэндэ таряа ашаха, буулгаха хүдэлмэриие hайнаар эмхидхэхэ талаар туhалха аргатай.

Хүдөөгэй ажалшадтай нэгэн хамта эбтэй эетэйгээр таряа хуряалгада хабаадалсажа, энэ хэрэгтэ өөрынгөө хубитые оруулха гээшэ мүнөө үедэ жолоошон бүхэнэй арюун уялга болоно.

В. СРИБНЫЙ,
Буряадай АССР-эй МООП-ой гүрэнэй автоинспекциин начальник.

РУМЫНИИН АРАДАЙ РЕСПУБЛИКА ӨӨРЫНГӨӨ 20 ЖЭЛЭЙ ОЙЕ hАЙНДЭРЛЭНЭ

БУХАРЕСТ, августын 22. (ТАСС). ТАСС-ай тусхай корреспондентнүүд Г. Власов, Ф. Жариков иигэжэ дамжуулна: Фашизмын дарлалтаhаа Румыниие сүлөөлhөөр 20 жэлэй ойн hайндэртэ зорюулагдаhан Румыниин Арадай Республикын Агуухэ Национальна Суглаанай баярай сесси мүнөөдэр эндэ болобо. РНР-эй ордоной зал соо Агуухэ Национальна Суглаанай депутадууд, олониитын түлөөлэгшэд, эрдэм гэгээрэлэй ажал ябуулагшад, Румыниин арадай армиин генералнууд, офицернүүд, хилын сааhаа ерэhэн айлшад суглараа.

Үглөөнэй 10 час. Эндэ сугларhан 3 мянга гаран депутадууд айлшадай нэрьемэ альга ташалган доро РРП-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, РНР-эй Гүрэнэй Соведэй түрүүлэгшэ Г. Георгиу-Деж, КПСС-эй ЦК-гай президиумэй гэшүүн, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ А. И. Микоян, РРП-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүд, РНР-эй Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшэ И. Маурер болон РНР-эй парти, правительствын бэшэшье хүтэлбэрилхы тушаалтан, советскэ партийно-правительственна делегациин гэшүүд, Румыниин hайндэртэ байлсахаяа ерэhэн социалис оронуудай партийно-правительственна делегацинуудай түрүүнэр болон гэшүүд президиумдэ ерэжэ hуунад.

Румыниин агуухэ национальна суглаанай түрүүлэгшэ Штефан Войтек Агуухэ Национальна Суглаанай баярай сесси нээхэ зуураа А. И. Микоян түрүүтэй Советскэ партийно-правительственна делегациие, мүн бэшэшье аха дүү оронуудай делегациие амаршалаа. Тиигээд РРП-гэй ЦК-гай нэгэдэхи секретарь РНР-эй Гүрэнэй Соведэй түрүүлэгшэ Г. Георгиу-Деждэ үгэ үгэбэ.

—Мүнөөдэр Румыниин арад фашизмын дарлалтаhаа Эхэ ороноо сүлөөлhөөр 20 жэлэй ой гүйсэhэн hайндэр тэмдэглэжэ байна гэжэ Георгиу-Деж хэлээ.—Энэ түүхэтэ ушарал хадаа манай ороной хүгжэлтэдэ hаруул hайхан шэнэ үе сагай ерэhэн эхи табижа, арад зонноймнай хуби заяанда, тэдэнэй эрхэ сүлөө олохон гүн революционно шэнэдхэлгэ бэелүүлжэ, шэнэ социалис Румыни байгуулхын түлөө олон жэлдэ хэhэн тэмсэлдэнь эрид шууд эрьелтэ хэжэ үгөө бэлэй.

—Фашизмда эсэргүүсэhэн Румыниин коммунистнуудай, эндэхи арад зоной хэhэн тэмсэл тухай дурдаха зуураа, дайн сэрэгэй гол хүндэ хүшэрые бэе дээрээ даажа гараhан, мүн фашис сэрэгүүдые фронт дээрэ хяа hамна сохижо, Румыниин арадай эрхэ сүлөөгөө олохо тэмсэл шэнэ хүсэтэйгөөр үүсхэhэн Совет Армиин гайхамшагта баатаршалгые Г. Георгиу-Деж тэмдэглээ. — Румыниин арми хадаа, өөрынгөө газар нютагhаа Гитлерэй сэрэгүүдые намнахын түлөө алдарта Совет Армитай гар гарhaa барилсан дайлалдаад, фашис Германиин сохом дшилдэhэнээ мэдэрхэ саг хүрэтэр дайн байлдаанда аhан шадалаараа хабаадалсажа ябаа hэн,—гэжэ тэрэ хэлэбэ.

Манай ороной эрхэ сүлөөгөө олохын түлөө ами наhаяа үгэhэн баатарлиг совет сэрэгшэдэй дурасхаалые Румыниин арад хэзээдэ мүнхэлэн тэмдэглэжэ байха юм. Хамта дайлалдажа адхаруулhан шуhамнай арадуудай эрхэ сүлөөгөө олохо, амгалан тайбан байха, социализм байгуулха hайн hайхан хэрэгэй мандахын түлөө тэмсэлдэ Румыниин болон совет арадуудай хоорондохи холбоо барисаае улам бүхэлжэ үгэнэ.

Социальна шэнэдхэн байгуулалтада оронойнгоо Коммунис партиин, демократическа үзэлтэнэй яагаад эхилэн ороhон тухай элидхэлшэ хөөрэбэ.

Марксистско-ленинскэ hургаалые хүтэлбэри болгон, тэрэниие Румыниин эрхэ байдалда хэрэглээд байхадаа, манай парти арадай ажахын бүхы hалбаринуудые таарлуу зохидоор хүгжөөхэ шухала нүхэсэл болохо түрүү техникын үндэhэ hуури дээрэ социалис ёhоной индустри дэлгэрүүлхэ гээшэ манай экономическа политикын гол зорилго болоно гэжэ хэзээ бүхэндэ тоолодог юм.

Суглаанда хабаадагшад советскэ партийно-правительственна делегациие толгойлогшо, КПСС-эй ЦК-гай Президиумэй гэшүүн, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ А. И. Микоянай үгэ хэлэхэдэнь халуунаар угтаа.

А. И. Микоян Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитедэй, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй болон Министрнүүдэй Соведэй амаршалга уншажа соносхобо. Советскэ делегациие толгойлогшын үгэ хэлэхэ үедэ хэдэн дахин нэрьемэ альга ташалган болобо. hүүлээрнь бэшэ бэшэ социалис гүрэнүүдэй делегацинуудые толгойлогшонор сесси дээрэ үгэ хэлэhэн байгаа.

Румыниин Арадай республикада 1938 онойхиhoo мүнөө 9 дахин ехэ цемент үйлэдбэрилэгдэнэ. Оронойнгоо эрилтые цементээр гүйсэд хангаад, үшөө гадаадын гүрэнүүдтэ худалдадаг. Биказадахи цементын заводто 6 технологическа лини хүдэлнэ. Тэдэнэй бүхы түхеэрэлгэнүүд орон дотороо бүтээгдэhэн. Зураг дээрэ: Биказадахи цементын завод. Аджерпресс—ТАСС-ай фото.

АХА ДҮҮ РУМЫНИhАА АБТАhАН МЭДЭЭСЭЛНҮҮД

ШЭНЭ ШАХТА

Мотру гэжэ шулуун нүүрhэнэй шэнэ бассейнэй Леорда гэжэ хоёрдохи шахта нүүрhэ үгэжэ эхилбэ. Шахтын барилга богонихон болзор соо дүүргэгдээ. Тэндэ нүүрhэ зөөхэ түмэр харгы, нүүрhэ сортоорнь илгаха станци, мүн шахтёрнуудай тосхон баригданхай.

ШЭНЭ КИНОСТУДИ

«Анимафильм» (мультфильм) гэжэ шэнэ киностуди Румыниин ниислэл хотодо эмхидхэгдэбэ. Румыниин мультипликационно фильмнүүд гадаадын гүрэнүүдтэ мэдээжэ болонхой. Уласхоорондын фестивальнуудай 30 гаран шанда хүртэhэн байха.

Шэнэ студи мүн диафильмнүүдые, телевиденеэр харуулагдаха фильмнүүдые гаргаха юм.

ШЭНЭ МАШИНАНУУД

Гансата 3 тонно ашаа үргэхэ автопогрузчигуудые Тимишаорскэ механическа завод бүтээжэ эхилээ. Шэнэ машинань склад, порт болон предприятинуудта элдэб эд бараа ашаха ба буулгахада хэрэглэгдэхэ юм.

САМОЛЁДООР ТАРЯАЛАНГАА ҮРЭЖҮҮЛНЭ

Румыниин тусхай шэглэлтэй авиацида hаяхан шэнэ лётчигууд нэмэбэ. Тэдэнэр таряалангай газарые элдэб янзын хороор элдүүрилхэ, үрэжүүлхэ юм.

Байгша оной түрүүшын хахадта гансахан Отопенскэ баазын самолёдууд 238895 гектар таряалан дээрэ химическэ хоро сасаа. Самолёдоор таряалан үрэжүүлхэ хүдэлмэри бүри үргэдхэгдэхөөр хараалагдана.

ХЭМЭЛ УТАhАНАЙ ШЭНЭ ФАБРИКА

Брайловска промышленна нэгэдэлэй искусственна утаhанай шэнэ фабрика түрүүшын продукци үгэжэ эхилбэ. Энэ фабрика искусственна утаhа үйлэдбэрилхэдөө хулhа ехээр хэрэглэнэ. Мүнөө фабрикын түрүүшын технологическа лини ашаглалгада тушаагдаа. Бэшэ технологическа лининүүд hаяар туршагдахань.

Шэнэ фабрика жэл соо 35 мянган тонно искусственна утаhа үйлэдбэрилхэ юм.

АЖАЛШАДАЙ ШУХАЛА ТУЙЛАЛТАНУУДАЙ НЭГЭН

Хара далайн эрьедэхи курортнуудта амаралтын түлэг үе болоод байна. Жэлэй эхинhээ эндэ Румыниин 150 мянга үлүүтэй ажалшад амаржа, бэеэ эмшэлүүлээ.

Арадай засагай жэлнүүдтэ ажалшадай шухала туйлалтануудай нэгэниинь амарха эрхэ болоно. Ажалша хүнүүд энэ эрхэеэ гүйсэд эдлэнэ. Жэл бүри санатори болон амаралтын гэрнүүдтэ 700 мянган хүнүүд амардаг. 2 миллион үхибүүд зундаа пионерскэ лагерьнуудта амардаг, экскурси болон элдэб походто ябадаг.

Ф. ЖАРИКОВ.
ТАСС-ай корреспондент.

БУРЯАД ҮНЭН

2-дохи нюур.
1964 оной августын 25.

СОВЕДҮҮДЭЙ ХҮДЭЛМЭРИ

ЭДЭБХИТЭДТЭЭ ТҮШЭГЛЭН

Улаан-Үдэ ниислэлэймнай түбэй Советскэ районно Соведэй гүйсэдком КПСС-эй ЦК-гай, правительствын анхарал оролдолгодо бодотоо харюу болгон, ажал хүдэлмэреэ нилээд һэргээжэ байна гэжэ онсолон тэмдэглэмээр. Тиихэдээ али бүхы ажал ябуулгадаа олониитые хайшан гээд хабаадуулдаг тухайнь тодорхойгоор хөөрэе.

Мүнөө үедэ энэ Соведэй дэргэдэ штатнабэшэ табан таһаг, 9 комисси болон инспекцинүүд, эхэнэрэй, пенсионернүүдэй Совет, нүхэдэй сүүд, гэр байрын болон түрэлхидэй комитедүүд, ариг сэбэрэй постнууд гэхэ мэтэ нилээд олон тоологдоно. Тэдэнэй хүдэлмэриие зүбөөр эмхидхэхэ тушаа гүйсэдкомойхид саг үргэлжын анхарал хандуулдаг. Жэшээнь, байгша оной июнь һарын эсэс багта олониитын эмхинүүдые яажа ударидаха тухай асуудал районно Соведэй сесси дээрэ зүбшэн хэлсэгдэжэ, райгүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр М. Д. Минеев элидхээ һэн. Дурсагдаһан асуудал бэлэдхэлгэдэ саг үргэлжын бүхы комиссинууд, штатна бэшэ таһагууд, олохон депутадууд ехэ эдэбхитэйгээр хабаадалсаа.

Иимэ эмхидхэлэй хүдэлмэриин ашаүрэнь юун байнаб? Саг үргэлжын комиссинууд ямараар хүдэлнэб?

Нэн түрүүн соёлшод тухай тобшо таһагаар тогтоё. Соёлой комиссиин хүдэлмэридэ депутадууд З. И. Лохакина, С. А. Мункоева болон бусад илангаяа эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Тэдэнэр культурын эмхи зургаануудай дүй дүршэлые дэлгэрүүлхэ тушаа гол анхаралаа хандуулдаг. Клуб, библиотекэ, улаан булангуудай ажал хүдэлмэри тухай заседанинууд дээрээ зүбшэн хэлсэжэ, энэ асуудалые гүйсэдком дээрэшье хаража үзэхые дурадхаһан байха. Мүн культурын эмхи зургаануудта сэхэ ошожо, эмхидхэлэй хүдэлмэри ябуулдаг. Соёлой эмхинүүдэй ажал хүдэлмэридэ тодоруулагдаһан шэнэ дүй дүршэл тухай асуудал үргэн ехэ зүблөөн дээрэ зүбшэн хэлсэгдээ һэн. Тиихэдэ комиссиин түрүүлэгшын орлогшо нүхэр Мункоева тусхай элидхэл хэжэ, удаань соёлшодой дүй дүршэлөө халан абалга ехэ зохидоор эмхидхэгдэһэн байна. Гадна «Труд» фабрикада, «Победа» комбинадта, кооперативна техникумдэ, культурно-гэгээрэлэй училищида комиссиинхидай һанаашалгаар нилээд һонирхолтой үгэ буляалдаан—хөөрэлдөөнүүд үнгэргэгдөө һэн. Хэһэн бүтээһэн юумыень тоолохо болоо һаа үшөөшье олон байха.

Советскэ райсоведэй депутадуудай үүсхэлээр худалдаа наймаанай талаар арадай университедэй байгуулагдаһаниинь баһал һайшаалтай. Тэрээнэй багшанар булта түлөөһэгүйгөөр ажалладаг юм.

Арадай гэгээрэлэй саг үргэлжын комиссие нүхэр Ц. Ж. Жамсарано толгойлно. Гэшүүдыень—депутадууд Е. Г. Леонова, А. С. Плужникова, Б. С. Содномов, В. В. Рыжакова гэгшэдые магтан нэрлэмээр. Тус комиссинхид, үнгэрһэн хахад жэлэй турша дотор үхибүүдые зунай сагта харууһалха, 4-дэхи болон 9-дэхи һургуулинуудай дэргэдэхи түрэлхидэй комитедүүдэй, хүүгэдэй эмхи зургаануудай барилгын ажал хүдэлмэриие шалгаха, үхибүүдэй һургуулинуудта хэр зэргэ элсүүлэгдэһэниие бүридхэхэ гэхэ мэтын угаа шухала асуудалнуудые хаража үзэһэн, олохон хэмжээнүүдыешье бэелүүлһэн. Тиин али нэгэн газарта шалгалта хэбэл, тодорхой һанамжа дурадхалнуудые оруулдаг, тэдэнээ бэелүүлхэдэнь бодотоор туһалдаг, олониитые үргэнөөр хабаадуулдаг. Жэшээлхэдэ, олон багшанарай хабаадалгатайгаар хүүгэдэй 9-дэхи саадай коллективтэ ехэ туһаламжа үзүүлэгдээ. Юуб гэхэдэ, энэ саадайхинай ахир муугаар хүдэлжэ байһан тухай гомодол мэдүүлгэнүүд түрэлхидэй үмэнэһөө ороо юм. Шалгалта, туһаламжа хүргэһэнэй удаа дахин хаража үзэхэдэ, тэрэ саадайхид ажал хүдэлмэреэ эрид һайжаруулжа шадаһан байба.

Саг үргэлжын комиссинуудые зүбөөр ударидан хүдэлгэхэ гээшэ иимэл ехэ ашаа туһатай.

Тэрэшэлэн һайнаар хүдэлдэг депутадуудые туд тудтань тэмдэглэмээр. Жэшээнь, депутат нүхэр С. И. Самсонов (хиналтын комиссиин түрүүлэгшэ), Болотов, Дашиева (элүүрые хамгаалгын талаар саг үргэлжын комисиин гэшүүд), Панасенко, Булакова, Донской, Тимофеева, Хмелева, Бухаев, Мункоева болон бусад һунгагшадтайгаа саг үргэлжэ холбоотой байдаг, тэдэнэй һанамжа дурадхалнуудые нобшоруулангүй бэелүүлдэг юм.

Мүн районно Соведэй түрүүшын сесси дээрэ худалдаа наймаанай, элүүрые хамгаалгын, эмхидхэлэй, нютагай промышленностиин болон ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангаха талаар штатнабэшэ таһагуудай эмхидхэгдэһэниие мартажа болохогүй. Эдэнэр тусхай түсэбэйнгөө ёһоор тус тустаа яһала ехэ хүдэлмэри ябуулдаг. Гадна ажалшадай зүгһөө ороһон гомдол мэдүүлгэнүүдые хинажа байха тусхай инспекци тогтоогдожо, баһал үдэр бүри сүлөөгүй байдаг. Тэрээнэй ашатуһаар абтаһан мэдүүлгэнүүд саг дары харагдадаг болонхой. Жэшээнь, байгша оной январь һара соо 32 мэдүүлгэнүүд саг болзор соогоо шиидхэгдээгүй һаа, харин июнь һара соо нэгэшье тиимэ баримта үзэгдөөгүй.

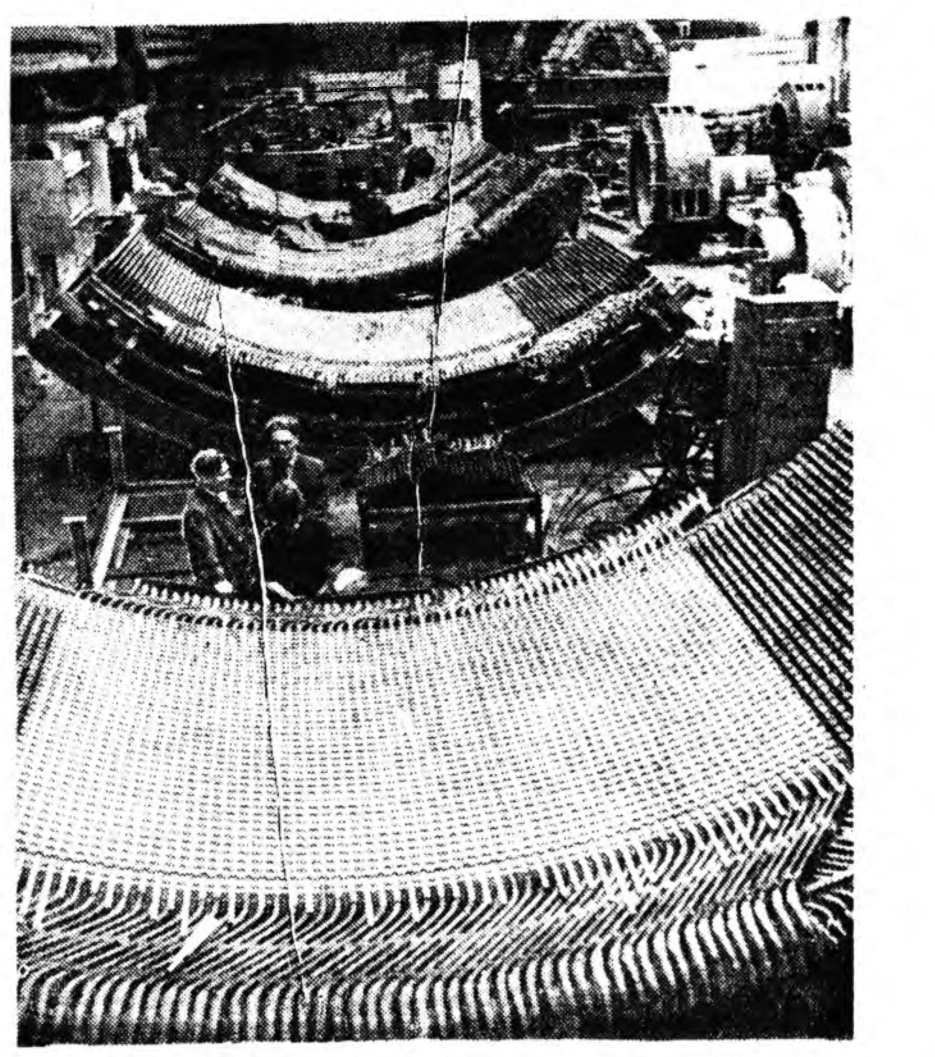
Гэхэтэй хамта, эндэ элүүрые хамгаалгын талаар олониитын таһагай (даагшань нүхэр Боксер) ажал хүдэлмэри тухай халта дурдамаар. Энэ таһагайхид баталагдаһан түсэбөө һараһаа һарада нарин нангинаар бэелүүлдэг. Жэшээнь, медицинын эмхи зургаануудай дэргэдэхи олониитын Соведүүдэй хүдэлмэриие шалган бүридхэһэнэйнгөө һүүлээр олохон хэмжээнүүдые бэелүүлээ. Тэрээнэйнь эсэстэ больницануудайшье хүдэлмэри эли бодо һайжараа. Элүүрые хамгаалгын талаар штатна бэшэ таһагайхид мүн лэ өөһэдөө үүсхэл оролдолго гаргадаг, райгүйсэдкомой гаргаһан шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын хойноһоо эдэбхитэйгээр оролдодог. Эндэ эмнэлгын хүдэлмэрилэгшэд нүхэд Красикова, Илькова, Толстобрава, Иванова болон бусадай шударгы һайнаар хүдэлжэ байһаниие тэмдэглэмээр.

Баһа худалдаа наймаанай талаар олониитын таһаг (даагшань пенсионер нүхэр Д. А. Мисилевич) 22 инспекторнуудтэй юм. Тэдэнь шалгалта, хиналтын хүдэлмэри үргэнөөр эмхидхэжэ, гүйсэдкомой заседани дээрэ зүбшэн хэлсүүлдэг.

Гэбэшье нютагай промышленностиин, ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалгын талаар штатна бэшэ таһагууд мүнөө хүрэтэр үшөөл биража хүдэлнэгүй. Мүн арадай дружинанууд мүртэй юумэ хэнэгүй.

Тиибэ яабашье Советскэ райсоведэй дэргэдэхи олониитын таһагууд, комитедүүд, комиссинууд болон бусад эмхинүүд гол түлэб үүргэеэ яһала һайнаар бэелүүлнэ. Энэнь нютагай бусад бүхы Соведүүдтэ үльгэр жэшээ боломоор.

Н. ЦОКТОЕВ,
Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй эмхидхэлэй таһагай инструктор.

«Электросила» гэжэ Ленинградай электромашина бүтээдэг нэгэдэлэй гаргаһан продукци дэлхэйн 45 оронуудта эльгээгдэдэг. Эндэ бүтээгдэһэн энергетическэ түхеэрэлгэнүүд ОАР, Непал, Гана, Гвиней, Сомали, Судан, Цейлон, Индонези, Афганистан, Инди болон бусад оронуудай предприятинуудта хүдэлнэ.

Энэ заводой гурбадахи цехтэ Индиин Бхакра-Нангал гэжэ электростанцида хэрэглэгдэхэ 120 мянган киловатт хүсэтэй гидрогенератор бэлэн болоожо байна. Энэ хадаа тропическа оронуудта эльгээгдэһэн гидрогенераторнуудһаа эгээл томонь болоно.

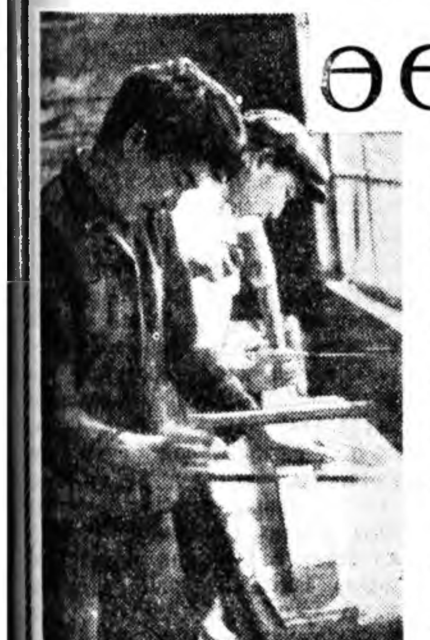
«Электросила» завод байгша ондо Бхакра-Нангал гэжэ электростанцида үшөө гурбан иимэ машина бэлэдхэхэ байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «Электросила» заводой 3-дахи цехтэ түхеэрэгдэһэн гидрогенераторай статорай секторнүүд харуулагдана.

Л. УСТИНОВАЙ фото, АПН.

Һуралсалай шэнэ жэлэй урда тээ

ӨӨҺЭДЫНГӨӨ ХҮСӨӨР

Һурагшад зунайнгаа амаралтада гараад, һайнаар амаржа байнхай. Лагерьнуудта сэнгэнэ. Орлигой һургуулиин эхин классай 30-аад үхибүүд Бурун-Голдо лагерьта байгаа.

Тэрэнэй хажуугаар аха классай һурагшад гэр бүлэдөө, түрэл колхоздоо өөһэдынгөө шадаха ажалда хабаадалсана, хони үхэр харууһалалсана, холын бэлшээринүүдтэ мал таргалуулалсана. Үнеэ һааха, тэжээл бэлэдхэхэ хүдэлмэридэ үхибүүдэй туһаламжа яһала ехэ.

Намар үхибүүд һургуулидаа суглархадаа класс классаараа, өөһэд хоорондоо тоосоогоо хэдэг, хэн ямараар амаралтаяа үнгэргөөб, ямар ажалда хабаадалсааб гэжэ байгаад хөөрэлдэдэг юм.

Мүнөө һургуули бүхэндэ шэнэ жэлэй бэлэдхэл дүүрэнтэжэ байна. Орлигой дунда һургуулиин дэргэдэ аха классай үхибүүдэй тусхай комсомольско бригада эмхидхэгдэнги. Һургуулиингаа бүхы классуудые шэрдэхэ, сагаадаха, штукатурдаха, стол, стул, партануудые заһаха, сабуудаха, самбарнуудые шэнээр хэхэ гэжэ байгаад, али олон хүдэлмэриие энэ бригада даажа абанхай. Һургуулиин тараһан үдэрһөө эхилжэ энэ хүдэлмэридэ ороод ажаллана.

Урда жэлнүүдтэ үхибүүдтэ ажал балай даалгагдадаггүй байгаа. Харин мүнөө хаанашье һаа һуража байгаад, ажалладаг үхибүүд олон болонхой.

Жэшээнь, арбадахи классай һурагшад Н. Сымбелова, Х. Хамаганова, А. Аюшеева, 9-дэхи классайхид Н. Дугарова, С. Гомбоева, С. Пронтеева, 8-хи класһаа Л. Самаева болон бусад, хамта 8 хүнһөө бүридэһэн үхибүүдэй комсомольско бригада бүридхэгдөөд, ажаллажа байнхай.

Иигэжэ эндэхи һурагшад өөһэдынгөө хүсөөр июлиин 20 болотор һургуулиин бүхы заһабарилгые дүүргэхэбди гээд, үгэдөө хүрөө.

Д. ДУГАРОВ.

Баруун талынь зураг: 10 классай һурагша А. Аюшеева һургуулиингаа сонхонуудые шэрээр үнгэлжэ байна. **Зүүн талынхинь:** 6-хи классай хүбүүд Б. Базаров, К. Хамаганов мастерской соогоо дархалжа байнад.

Фотонь авторай.

Нүхэр Н. С. ХРУЩЕВОЙ хэлэһэн үгын түгэсхэл

(Түгэсхэл. Эхиниинь 1-дэхи нюурта)

Коминтернын долоодохи конгресс дээрэ нүхэр Тольяттиин хэһэн гүн удхатай элидхэлые шагнажа, бултадаа ехээр һонирхоо, баясаа бэлэйбди. Манай партиин XX, XXII съезднүүд дээрэ тэрэнэй хэлэһэн дүлэтэ хурса үгэнүүдые һананабди.

Нүхэр Тольяттиие коммунис болон хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй элитэ ехэ ажал ябуулагша, Италиин коммунистнуудай вождь гэжэ, хархис ёһо гуримда, фашизмда эсэргүү тэмсэлэй, хүдэлмэришэн ангиин хэрэгэй түлөө тэмсэлэй түрүүшын зэргэдэ хэдэн арбаад жэлэй турша соо ходо ябаһан тэмсэлшэ гэжэ бидэнэр бүгэдөөрэн мэдэнэбди. Манай партинуудай хоорондо ахадүү ёһоной харилсаа байгуулха хэрэгтэ онсо ехэ үүргэ дүүргэһэн юм.

Хани нүхэртөө хахасахада хүндэ байна. Нүхэр Тольятти өөрынгөө амаралые харадаггүй, харин хүдэлмэришэн ангиин илалта туйлахын түлөө, марксистско-ленинскэ һургаалай илан мандахын түлөө, социализм болон коммунизмын илалта хангахын түлөө тэмсэлдэ хамаг ами наһаяа зорюулһан байгаа.

Нүхэрэйнгөө урда толгойгоо дохин һөгөдхө зуураа, Ленинэй агууехэ хэрэгэй түлөө, марксистско-ленинскэ һургаалай түгэс илан мандахын түлөө, коммунизмын илахын түлөө тэмсэлээ саашадань үргэлжэлүүлхэбди гэжэ Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитедэй үмэнэһөө, манай ороной бүхы коммунистнуудай, бүхы ажалшадай үмэнэһөө найдуулхыемни зүбшөөгыт! Манай агууехэ тугые, пролетарска интернационализмын революционно тугые гартаа бүхөөр барижа, дээрэ үргэжэ ябахабди!

Эгээ энэ үедэ Пальмиро Тольяттиин һамган, тэрэнэй хани ба соратник—Леонильде Иоттидо, тэрэнэй басаган Маризеда, тэрэнэй хүбүүн Альдодо үшөө дахин хандажа, эдээндэ, нүхэр Тольяттиин бүхы бүлэнэртэ, манай үнэн зүрхэнэй, гүнзэгы шаналал мэдүүлхые, иимэ гашуудалай тохёолдоһон үедэ эрэлхэг зоригтой, бата тэсэбэритэй байхыень хүсэнэб.

Италиин Коммунис партиин Генеральна секретариин орлогшо, Пальмиро Тольяттиин тон дүтын хани Луиджи Лонго эндэ бидэнтэй хамта байна. Энэмнай революционно тэмсэлэй ехэ замаар нүхэр Тольяттитай хамта ябажа гараһан хүн. Эндэ Италиин Коммунис партиин бусад хүтэлбэрилхы ажал ябуулагшад, Пальмиро Тольяттиин соратнигууд—нүхэд Натта, Коломби болон Лама гэгшэд бидэнтэй хамта байна. Хүндэтэ ханинар, манай гүн гүнзэгы, үнэн зүрхэнэй шаналалые тогтоон абыт. Таанадтай хамта шаналан гашуудажа байналди.

Пальмиро Тольяттиин тэмсэдэг байһан хэрэгые эсэстэнь хүргэхын тула бүри ехэ зориг гаргахыень, бата тэсэбэритэй байхыень Италиин Коммунис партиин хүтэлбэриин бүхы гэшүүдтэ, Италиин бүхы коммунистнуудта үнэн зүрхэнһөө хүсэнэбди.

Италиин алдарта Коммунис парти, ажалшадай аша туһын түлөө тэмсэлдэ гайхамшаг илалтануудые туйлаһан парти, тэрээндэ тохёолдоһон эдэ хүндэ үдэрнүүдтэ өөрынгөө зэргые улам нягтаруулан жагсааха байха гэжэ совет коммунистнууд этигэнэ. Италиин Коммунис парти Маркс—Энгельс—Ленинэй тугые дээрэ үргэжэ ябаха, Италиин ажалшадай зол жаргалай түлөө, эб найрамдалай, демократиин ба социализмын хэрэгэй түлөө тэмсэлдэ бүри ехэ, шэнэ илалтануудые туйлаха байха гэжэ этигэнэбди.

Итальян арадай агууехэ, үнэн хүбүүн, Италиин коммунистнуудай вождь Пальмиро Тольяттиин тэмсэдэг байһан хэрэг, марксизм-ленинизмын агууехэ хэрэг бүхы дэлхэй дээрэ илахал!

Манай дайшалхы хани нүхэр хахасахашнил даа!

Удаа тээнь Италиин Коммунис партиин Генеральна секретариин орлогшо Луиджи Лонго үгэ хэлээ.

Нүхэр Л. ЛОНГЫН хэлэһэн үгэ

Хүндэтэ нүхэдүүд!

Гэнтэ хохидолой тохёолдоһон дээрэһээ гашуудалда ороһон бидэнэр Италиин Коммунис партиин хүтэлбэрилэгшэ нүхэр Пальмиро Тольяттиин түрые Итали удэшэхэеэ байнабди. Социализмын түлөө таһалгаряагүй, эрэлхэг зоримгой тэмсэлээр дүүрэн тэрэнэй ами наһан эндэ, Совет газар дээрэ, эмиграцида байһан эгээн хүнд үедэнь Тольяттиие хүндэмүүшэ һайнаар хүлеэн абажа, туһа хүргэһэн орондо (тиигэһэнэйнь ашаар Италиин арадай сүлөөгэй түлөө, фашизмда эсэргүү тэмсэлээ үргэлжэлүүлхэ, хүгжөөхэ аргатай болоһон юм), дэлхэйн түрүүшын социалис орондо таһалдаба.

Пальмиро Тольяттитай хахасахада хэлэһэн үгэнүүдэйнь түлөө нүхэр Лутагта, нүхэр Хрущевто үнэн зүрхэнһөө, манай партиин, Италиин ажалшадай үмэнэһөө баясхалан хүргэнэбди.

Тон хүндэ үбшэн хүрөөд, совет эмшэнэр болон мэргэжэлтэдэй түргэн хэмжээ абабашье, али бүхы оролдолго гаргабашье, туһа болобогүй. Иимэ оролдолго таһалгаряагүй, али бүхы аргаар хэгдэжэ байгаа гэжэ баталан мэдүүлхые хүсэнэбди. Хүнэй хэжэ болохо хамаг юумэн хэгдэбэ.

Тольятти наһанһаа нүгшэбэ. Энэ гэнтэ хохидолой айхабтар ехэ байдалые коммунистнууд, ажалшад, бүхы итальян арад бидэнтэй хамта мэдэржэ байна. Тольятти Италиин түрэлхи һүүлэй дүшөөд жэлэй турша итальян ба уласхоорондын хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй ехэ ажал ябуулагшадай нэгэн байгаа.

Тольятти хадаа Италида хүдэлмэришэн ангиин революционно парти байгуулха шухала гэжэ Октябриин революциин һүүлээр Антонио Грамшитай хамта ойлгон мэдэрһэн, социалис хүдэлөөнэй түрүү бүлэгтэ ороһон юм.

Мүнөө ажалшадай, арад зоной агууехэ парти болорхо Италиин Коммунис партиие байгуулһан, хүгжөөһэн хэрэг Тольяттиин хурса сэсэн ухаантайнь, политическэ үүсхэл ба оюун бодолтойнь тон нягта холбоотой юм.

Фашизмда эсэргүүсэлгын хүдэлөөндэ, Итали дотор национально-сүлөөрэлгын тэмсэл дэлгэрүүлһэн, демократическа ба республиканска байгуулалтын үндэһэ һуури табиһан, республиканска конституци бии болгоһон демократическа хүсэнүүдэй бүридэл ба нэгэдэлдэ Тольяттиин сэсэн ухаанай, политическэ эдэбхи абьясай үрэ нүлөөн харагдана.

Һүүлэй хорёод жэлэй турша соо дарлалта мүлжэлгэдэ эсэргүүсэн, эрхэ сүлөөгэй, эб найрамдалай, социализмын түлөө тэмсэһэн ажалшадай, демократуудай, арад түмэнэй байлдаануудые Тольятти ходоол шиидхэхы ёһоор ударидадаг, эдэбхи үүсхэл гаргадаг байгаа.

Гэхэ зуура Пальмиро Тольяттиин наһа баралга гансахан манай партида, манай орондо тохёолдоһон гэнтэ хохидол бэшэ байна. Пальмиро Тольятти Коммунис Интернационалай ударидагшадай нэгэн, бүхы дэлхэйн хүдэлмэришэнэй хүдэлөө хүгжөөхэ, нэгэдэлыень бэхижүүлхын түлөө эрид шууд тэмсэжэ, уласхоорондын коммунис хүдэлөөндэхи шиидхэхы үенүүдтэ горитой туһа хүргэһэн юм.

Интернационализмын үзэл бодол, социализмын ёһо гуримые хүн түрэлтэндэ заажа үгэһэн оронтой бата холбоо барисаа байгуулха, оронойэрхэ байдалда зохилдуулжа, социализм байгуулхын түлөө тэмсэн дабшаха зам болон аргануудые ленинизмын гүн һургаалтай хүсэд тааралдуулан бэдэрхэ, олохо онол шадабари Тольяттиин өнсо шэнжэ шанар байһан юм.

Атомна дайн болоо һаа, хүн зоной хүби заяанда ба болбосоролдо ямар аюул тохеолдуулха байһые Тольятти түрүүшынхидэй тоодо ойлгоо бэлэй. Тиимэл ушарһаа амгалан байдал хамгаалхын түлөө эсэшэ сусашагүй тэмсэдэг һэн, эб найрамдал ба бүхы арадуудай бэеэ дааһан байдалые үндэһэ болгон уласхоорондын шэнэ харилсаа тогтоохын тула шухала уулзалтануудые хэхэ, үгөөэ ойлголсохо зорилго бүхы демократическа хүсэнүүдэй, арад түмэнэй урда табидаг байгаа.

Ухаан бодолой зула залирба. Энэ тэмсэлшын зүрхэн сохилхоёо болёо. Италиин ажалшад болон арадууд, ямаршье орон дотор өөһэдыгөө сүлөөрүүлхын түлөө, үнэн зүб, амгалан тайбан байдал мандуулхын түлөө тэмсэдэг бүхы хүнүүд шаналан гашуудажа, уйлажа байна. Тиигэбэшье манай партиин бэелүүлжэ байдаг хэрэг, политическэ тэмсэлдэ хүмүүжүүлэн жагсааһан хүнүүдэйнь зүрхэ сэдьхэл дотор нэбтэрһэн тэрэнэй һургаал, тэрэнэй ут баялиг үлэнхэй. Тольяттиин нүгшэһэнһөө уламжалан тохёолдоһон гэнтэ хохидолые мэдэржэ, тэрэнэй захяа заабаринуудые даган ябажа шадаха, демократическа социалис Италиин түлөө тэмсэн, тэрэнэй хэрэгые үргэлжэлүүлжэ шадаха, угаа ехэ хүсэн үлөө.

* *
*

Митинг дүүрээд, хахасалгын минутанууд үлэбэ. Н. С. Хрущев, Н. П. Хрущева ехээр шаналан гашуудажа байһанаа Пальмиро Тольяттиин һамганда, басагандань үшөө дахин элирхэйлэн мэдүүлээ.

Советскэ Союзай Коммунис партиин, Советскэ правительствын хүтэлбэрилэгшэд, Италиин компартиин хүтэлбэрилэгшэд нүхэр Пальмиро Тольятиин бэетэй хуурсагые үргөөд хүндэлэлэй харуулай урдуур гаража, самолёт тээшэ ошобо.

Италиин Коммунис партиин хүтэлбэрилэгшэд, Пальмиро Тольяттин һамган ба басаган, Л. И. Брежнев, Г. И. Попов, СССР-һээ Италида байдаг элшэн сайд С. П. Козырев болон бусад самолёдой борт дээрэ гарабад.

Самолёт агаарта дэгдэн, Рим тээшэ шэглэн ниидэбэ.

М. ТУРОВСКИЙ.
(ТАСС).

Тольяттиин бэеые тээһэн самолёт Рим ерэбэ

РИМ, августын 22. (ТАСС). Италиин Коммунис партиин наһа бараһан Генеральна секретарь нүхэр Пальмиро Тольяттиин бэетэй хуурсагые тээжэ Итали асарһан тусхай «ИЛ-18» самолёт мүнөөдэр Рим ерэбэ.

Үбшэн Пальмиро Тольяттитай хамта Крымдэ байлсаһан, ИКП-гэй Генеральна секретариин орлогшо Луиджи Лонго, партиин хүтэлбэриин гэшүүн Леонильде Иотти гэгшэд мүн энэл самолёдоор Рим ерэлсээ.

КПСС-эй ЦК-гай Президиумэй гэшүүн, секретарь Л. И. Брежнев, КПСС-эй Ленинградска горкомой нэгэдэхи секретарь Г. И. Попов гэгшэдһээ бүридэһэн Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитедэй делегаци эдэнтэй хамта Рим ерээ.

РОССИН ТҮРҮҮШЫН МУЗЕЙ

Петрой Кунсткамерын байгуулагдаһаар 250 жэлэй ойдо

Энэ музей Нева мүрэн дээрэхи городһоо нэгэ бага залуу 1714 ондо бии болоһон юм. Петербургын һаял байгуулагдажа байхада, Петр I хаан музей эмхидхэхэ зарлиг гаргаһан гэхэ. Элдэб һонирхолтой юумэнүүдые суглуулха зорилготой—Кунсткамера гэжэ баһал һонин нэрэтэй энэ музей Росси доторхи түрүүшын музей һэн.

Тээ хожомшог тус музейдэ 3 дабхар гэр барижа үгөө һэн. Ленинград ошожо үзэһэн хүн бүхэн Васильевска аралай стрелкые, тэндэхи академи, университедэй гоё һайхан байшангуудые һанаандаа батаар хадуугаа ёһотой. Эдэ байшангуудһаа эгээ үндэрынь Петрой Кунсткамера болоно.

Россин түрүүшын музейн байгуулагдаһаар 250 жэл үнгэрбэ. Энэмнайородой эрдэм наукын хүгжэхэ шухала газар болоо һэн. Мүнөө эндэ антропологи, этнографиин музей байдаг.

...Музей харахаяа ерэгшэд уужам залнууд соогуурнь таһалгаряагүй ябажал ябанад: научна командировкодо ерэһэн эрдэмтэдшье, мүн сэрэгэй морягууд, студентнүүд, һурагшадшье, Ленинградай заводуудай хүдэлмэришэдшье, харин туристнуудшье тэдэнэй дунда бии. Эдэнэр дэлхэйн эгээн һайн, эгээн баян этнографиин музейнүүдэй нэгэндэ ороод ябана гээшэ. Энэдхэгэй искусствын бүтээлнүүд, Япон зоной эртэ урда сагта хэһэн зүйлнүүд, полинезиецүүдэй гэрэй хэрэгсэлнүүд, Хойто Америкын индеецүүдэй хубсаһа хунар гэхэ мэтын экспонадууд музейдэ табяатай. Бүхы дэлхэйн арадуудай ажаһуудалые, соёл культурые харуулһан тон шухаг коллекцинүүдые тооложо барахаар аал. Ородой шэнжэлэгшэдэй, аяншалагшадай олохон үетэн дэлхэйн ондо ондоо хубинуудһаа эдэ бүхы элдэб экспонадуудые эндэ асарһан, суглууһан.

Тус музей соёл гэгээрэлэй эмхи зургаан байхаһаа гадна, мүн совет этнографуудай, илангаяа СССР-эй Наукануудай Академиин Н. Н. Миклухо-Маклайн нэрэмжэтэ этнографиин институдай Ленинградай таһагай научна томохон бааза болоно. Институдай Ленинградтахи энэ таһагыень түүхын эрдэмэй доктор, профессор Л. П. Потапов хүтэлбэрилнэ. Тэндэ мүн элитэ ехэ эрдэмтэд эртэ урдын майя арадай үзэг бэшэгые тайлбарилһан түүхын эрдэмэй доктор Ю. В. Кнорозов, совет ехэ эрдэмтэ СССР-эй Наукануудай академиин гэшүүн-корреспондент Д. А. Ольдерогге, Сибириин арадуудай искусства шэнжэлдэг мэргэжэлтэ, түүхын эрдэмэй доктор С. Я. Иванов, Дунда Азиин болон Иранай арадуудай этнографяар мэргэжэһэн Н. А. Кисляков ажалладаг юм.

Совет этнографууд мүнөө «Дэлхэйн арадууд» гэһэн олон том ехэ ном бэшэжэ байна.

Москвада антропологиин, этнографиин уласхоорондын VII конгресс һаяхан болоожо дүүрэбэ. Энэнь Ехэ Петрой нэрэмжэтэ антропологиин ба этнографиин музейн 250 жэлэй ойн һайндэртэй тудаба. Конгрессэ хабаадаһан совет болон хилын саанахи эрдэмтэдэй олонхинь Ленинградай музейн ойн баярай һайндэртэ хабаадалсаа.

Манай музей арадуудай хани барисаанай, амгалан байдалай үзэл бодол номнон дэлгэрүүлхэ гэжэ оролдоно.

Румыниин олохон музейнүүд ородой энэ музейтэй холбоотой байгаа һаа, орон доторнай наукын хүгжэхэдэ ехэ удха шанартай байха гэжэ профессор Флореску (Румыни) хэлэнэ. Антропологи болон этнографиин Ленинградтахи музей Даниин национальна музейтэй үнинэй холбоотой юм гэжэ датска профессор, мэдээжэ археолог Ларсен хэлээ. Хани харилсаанай тэмдэг болгон, Даниин айлшан совет нүхэдтөө Гренланди аралаархинай национальна хубсаһа бэлэглээ.

Мүнөөнэй научна холбоо барисаан ехэ удха шанартай, иимэ харилсаан дэлхэйн этнографиин эрдэмэй хүгжэхэдэ, амгалан байдал бэхижүүлхэдэ туһалха гэһэн һанамжануудые США-гай антропологуудай нэгэдэлэй президент Лесли Уатт, Энэдхэгэй профессор Видьяртхи гэгшэд хэлэһэн байна

Лев ДЕМИН,
түүхын эрдэмэй кандидат.
(АПН).

ВЕНЕСУЭЛЭ: ДЕМОКРАТИ ҺЭРГЭЭХЭ, ХҮДЭЛМЭРИШЭН АНГИИН ХЭРЭГЭЙ ТҮЛӨӨ БААТАР ТЕМСЭЛШЭДЫЕ СҮЛӨӨЛҮҮЛХЭ!

Һонин дамжуулдаг хэблэлэй газар (АПН) иигэжэ мэдээсэнэ:

Һаяхан Венесуэлын ниислэл хото—Каракаста — арадай ехэ жагсаал болобо. Политическэ хэрэгээр түрмэдэ хаагдаһан хүнүүдые, эхэ оронойнгоо эрхэ сүлөөгэй түлөө эрид шангаар тэмсэгшэдые — Хосус Фари, Густаво Мачадо, Элой Торрес, Доминго Альберто Ранхель болон бусадые сүлөөлхэ тухай эрилтэ правительствын урда табихаяа Каракасай гол талмай дээрэ хэдэн арбаад мянган хүн суглараа.

Жандармнууд, солдадууд ерэжэ, жагсаалшадай харгые хааха һэдэлгэ гаргаба. Теэд полициинхидай зэрлиг аашань жагсаалда хабаадагшадые айлгаагүй.

«Политическэ хэрэгээр хаагдаһан хүнүүдые сүлөөлхэ!», «Венесуэлын баатар хүбүүдтэ эрхэ сүлөө олгохо!» гэһэн эрилтэтэйгээр Венесуэлын олон зуу мянган хүнүүд гараа табяа. Түрмэдэ һуугшадые сүлөөрүүлхын тула оролдодог национальна комитет дайшалхы хүдэлмэри ябуулна. Энэ зургаание сенатор Мигель Акоста Сангнес, вице-адмирал Ларрасабаль болон бусад элитэ ажал ябуулагшад хүтэлбэрилнэ, үргэн ниитэ арад зон дэмжэнэ. Политическэ хэрэгээр хаалтада орогшодые хамгаалан, «Арадай националис авангард» гэһэн партиин хүтэлбэрилэгшэ, Национальна суглаанай депутат Хосе Эррера Оропеса һаяхан үгэ хэлэбэ. Национальна комитедэй табиһан эрилтэнүүдые бүхы орон соохи үнэн сэхэ хүнүүд, мүн хилын саанахи олониитэ зоншье дэмжээ. Венесуэлын патриодуудые талархан дэмжэхын түлөө тэмсэл Уругвайда, Чилидэ, мүн Латиин Америкын бусад оронуудта дэлгэрнэ. Венесуэлын хүнүүдэй эрхэ сүлөө хамгаалха конференци байгша оной һүүл багаар Римдэ болохонь. Тэрэнэй һайн һайхан зорилгые Бертран Рассел болоод дэлхэйн бусад элитэ ажал ябуулагшад дэмжэбэ.

Эрхэ сүлөөгэй түлөө Венесуэлын тэмсэлшэдэй доромжолуулжа байхада, хүн зон саашадаа тэсэхээ болёо.

...Венесуэлын «Кэ» гэжэ газетэһээ абтаһан фото-зураг. Түрмэдэ һууһан 3 коммунист тэндэнь харагдана. Тэдэ гурбан арһа яһа болошонхой. Эдэнэр түрмэдэ һууһан бусад нүхэдтөө хандан: «Тэсэгты, нүхэд!» гэжэ түрмын ханада зураһан байна.

Модело гэдэг энэ түрмэ «эрхим һайн» гэжэ тоологдодог. Иимэ түрмэнүүд энэ орон дотор олон арбаад юм. Венесуэлын эрхим хүнүүд, тэрэ тоодо олон залуушуул, түрмэдэ хаагданхай.

Такаригуа аралай түрмэнүүдэй эзэд илангаяа хэрэгы шэрүүн зан гаргадаг. Энэ арал дээрэхи түрмэнүүдэй нэгэндэнь Венесуэлын компартиин ЦК-гай политбюрогой гэшүүн, Национальна конгрессэй депутат Элой Торрес хаагданхай. Элой Торрес тэрэшэлэн, Профсоюзуудай бүхэдэлхэйн федерациин Генеральна соведэй гэшүүн юм. Венесуэл арадай герой, нагадугаар зэргын капитан, национально-сүлөөрэлгын Фронтын армиие командалагша Понте Родригес энэ түрмэ соо наһа бараа. Тон муу байдалда байдаг, хододоо зобоолгодог дээрэһээ, түрмэдэ һууһан олон патриодуудай бэень мууданхай. Тэндэһээ амиды гараха гээшэ бэрхэтэй. Тиимэһээ Такаригуае «уйлэ муутай арал» гэжэ нэрлэдэг. Фото-электрическэ аргаар дохёо тэмдэг уггажа байдаг түрмэ энэ аралда бии юм. Латиин Америкэдэ иимэ түрмэ нэгэл гэхэ. Шабын түмэрөөр хүреэлэгдэһэн хаалтада 5 метрһээ дүтэлөө һаа, зайн гал гарадаг...

Хархис алууршад түрүү хүнүүдые түрмэ шорондо хаажа, хэһээжэ зобоожо, патриодуудай тэмсэхэ зоригые бууруулха һанаатай. Теэд энэнь дэмы! Олон мянган залуу венесуэлцүүд ой модо руу, уула руу партизануудта ошоно. Эрхэ сүлөөгэй түлөө тэмсэгшэд хатуужан, хүсэтэ арми болоожо урганхай. Тэдэниие национально-сүлөөрэлгын фронт хүтэлбэрилнэ.

Венесуэлын национально-сүлөөрэлгын фронт иимэ эрилтэ табина:

— Политическэ хэрэгээр хаалтада ороһон хүнүүдые сүлөөлхэ, Коммунис партиие, Зүүнэй талынхинай революционно тэмсэлые бүрин эрхэтэй болгохо;

—экономическа болон социальна реформонуудые хэхэ;

— Арад зондо демократическа эрхэ сүлөө олгохо!

Венесуэлын национальна фронтын туг доро энэ ороной бүхы түрүү хүсэнүүд нягтаран жагсана.

(АПН)

ТҮРЭЛ НЮТАГҺАА ХОЛОШЬЕ ҺАА...

Майн 30-да ородой элитэ ехэ композитор А. Бородинай «Игорь тайжа» гэжэ опероор энэ зунайнгаа гастролие Хабаровск хотодо эхилээ һэмди.

Хабаровскынхид манай театрай зүжэгые ехэ хүндэтэй халуунаар угтан абаа.

Түрүүшын үдэрһөө хойшо үдэр бүри зал соо хүн зон хододоо дүүрэн байгаа. Альга ташалга, «бис» хашхаралдаан, баглаа сэсэгүүдые барюулганшье үдэшэ бүхэндэ болон байгаа. Манай театрайхид ехэл эдэбхитэй һайнаар ажаллаа. Илангаяа ахамад түрүүшүүлнай — СССР-эй арадай артист Лхасаран Линховоин, Бурядай суута хатаршан, СССР-эй арадай артистка Лариса Сахьянова, РСФСР-эй габьяата артист Абида Арсаланов, мүн залуушуулай дундаһаа дуушад Татьяна Карпинчик, Борис Шипелин гэгшэд харагшадай үмэнэһөө ехэ һайшаагдаһан байна. Манай театр хабаровскынхидта Бизегэй — «Фауст», «Кармен», Пуччиниин «Тоска», Вердиин «Трубадур», «Травиата», «Риголетто», А. Серовой «Юдифь», А. Спадовеккиагай «Овод», А. Даргомыжскиин «Русалка», Д. Россиниин «Севильский цирюльник» гэхэ мэтын оперно зүжэгүүдые, мүн П. И. Чайковскиин «Хун шубуута нуур». Штраусай «Ехэ вальс», Кара Карасвай «Тропою грома», Л. Книппер, Бау Ямпиловай «Красавица Ангара» зүжэгүүдые харуулһан байна. Тиин июлиин 22-ой үдэр түгэсхэлэй ехэ концерт болоо.

Удаань Комсомольск-на-Амуре хото ошоо һэмди. Тэндэхид мүн лэ халуунаар угтаа. Июлиин 24-һөө августын 16 хүрэтэр тэндэ зүжэг наада табяабди. Энэ хугасаа соо олохон лэ оперо, баледүүд угаа амжалтатайгаар харуулагдаа.

Мүнөө манайхид Еврейскэ автономито областиин түб Биробиджан хотодо ерээд, зүжэг наадаяа харуулһаар. Эндэ манай театр август һарын түгэстэр байха юм.

Д. БУДАЖАПОВ,
Буряадай оперо, баледэй театрай дуушан.

Лоцманой аша, капитанай хүбүүн, өөрөө капитан

Совет хүнүүд тухай хөөрөөн

Сумской посад гэжэ дуулаа һэн гүт? Харин дуулаагүйбди гэжэ бү хэлээрэйгты, бурхан зайлуул. Тиигээ һаатнай, Константин Поккуев юрэдөөл тантай дуугаралсахагүй байха. Сумской посад тухай мэдэхэгүй хүнтэй юун тухай хөөрэлдэхэ гээшэбши! Сагаан далайн эрье дээрэ энэ хуушанай тосхондо һуудаг зон бүри үни холо хада, далбагата онгосодо һуугаад, Англи, Норвеги тээшэ ошодог байгаа ха юм.

Теэд Сумской посад гээшэ алдарта капитануудай түрэһэн нютаг юм гэжэ хэлээд, жэшээ болгон, аха дүүнэр Воронинтоние нэрлэхэ зуураа, тэдэнэй нэгэн Владимир суута «Челюскинине» командалжа ябаһан юм гэжэ хөөрэхэ болоо һаатнай, тад ондоо байха даа. Тиигэбэл Поккуевай дура сэдьхэл бэе тээшээ татажа абааб гэжэ мэдэхэ хэрэгтэй.

—Сэхынь хэлэхэдэ, минии эсэгэ Воронинтоной нэгэн Федортойнь һураһан байха,—гээд нэгэ бага аягүйрхэһэн хэбэртэйгээр тэрэтнай хэлэхэ байха.

Константин Поккуевай эсэгэ—Григорий Парфентьевич гэгшэ мүнөө далайгаар ябахаяа болижо, гүрэнэй пенсидэ гаранхай. Зүгөөр далайн эрье шадар олон дахин харагдадаг. Аша хүбүүн Андрейкаеэ гарһаань хүтэлөөд, далайн захада ошоһон бэеэрээ:

—Далай гээшэмнай имэ юумэл даа... Андрейка, дадажа үзэхэ ёһотойш. Шишье далайгаар ябахал байхаш,— гээд хэлэдэг юм.

Андрейкын далайгаар ябаха тухай мүнөө дээрээ гансал эрэшүүл—түрэһэн эсэгэ, үбгэн аба хоёрынь хэлсэдэг. Зүгөөр Андрейкын эхэ—тэндэхи нютагай һургуулиин багша энээние эрид буруушаадаг. Хүгшэн эжынь—Анна Васильевна хэнэйшье тала баримталдаггүй. Тиихэшье дүүрэн үндэһэтэй юм. Хорёод жэлэй саада тээ энээнэй хадам эхэнь Константинай хэн болохо тухай хуби заяаень шиидхэжэ байхадаа:

—Минии хүбүүн далайгаар ябаха гэжэ гү?! Юрэдөө имэ юумэ хүн амитан харахагүйл!—гээд хэлэдэг юм һэн ха.

—Эхэ хүн аад, яажа байнаш?—гээд Григорий Парфентьевич тэрэ сагта урдаһаань харюусадаг бэлэй.—Шинии аманһаа имэ юумэ гарахаар бэшэ юумэл. Ши өөрөөшье далбагата онгосодо һуугаад, далай дээгүүр тамаржа ябадаг һэнш... Гэртэхин бүлымнай ёһо заншал имэ ха юм. Үбгэн абамнай лоцман ябаа, би баһа моряк болооб, минии удаа тээ—Константинай ээлжээн.

Анна Васильевнагай үсэд зантай байхадань, сухалаа хүрэһэндөө гараараа зангаад:

—Энэшни манай эрэшүүлэй мэдэхэ хэрэг лааб даа. Бидэ өөһэдөө шиидхэхэбди. Ши эхэ, юрэдөө, өөрынгөө мэдэлдэ байһан хүнүүдые захираад лэ бай...

Теэд Анна Васильевнагай мэдэлдэ яһала олон хүн—табан басагад байгаа юм. Тэдэнь бултадаа худалдаа наймаанай болоод, тоо тоолохо ажал шэлэжэ абанхай. Ехэ эгэшэ Александраяа дахажа болоо ёһотой. Тэрэ хадаа басагад соохоо эгээн түрүүн бухгалтерска курсада һураһан юм. Тиигээд мүнөө Москвагай эгээн ехэ универмагуудай нэгэн болохо—«Детский мир» магазинда хүдэлнэ. Тиихэдэ Константин абынгаа үгэ дуулажа, далай тээшэ зорибо.

Константин хара бага ябахаһаа хойшо далайда дуратай байһан юм.

Бүри бишыхан байхадаа абаяа дахаад, далайгаар ябалсадаг бэлэй. Һүүлэрнь, нэгэ бага ургахалаараа, өөрөө далбагата онгосо түхеэрбэ. Тиигээд нүхэр хүбүүнтэеэ хоюулан далайда гараа һэн.

«Түрэһэн нютагһаам хэды хүн далайн капитан боложо гарааб?»—гээд тэрэ нэгэтэ тооложо үзэһэн байгаа. Тиихэдэнь табин гаран хүн болоо.

—Бишье капитан болохоб,—гээд Константин эрид шиидэбэ.

Долоон жэлэй һургуулида һуража байхадаа, тэрэ өөрынгөө нүхэдтэй хамта музей байгуулаа һэн. Петр 1 хаанай һуугаад, далайгаар ябаһан гэжэ хэлсэдэг домогтой хуушанай онгосо музей соонь хүндэтэ һуури эзэлһэн байгаа.

Долоон жэлэй һургуули дүүргэһэнэй һүүлээр Константин Беломорско мореходно һургуулида оробо. Мүн тэндэ урдань тэрэнэй абашье һураһан юм. 1952 ондо Константин штурман болоо. Хэдэн жэлдэ пароход дээрэ хүдэлөөд, һүүлээрнь дахин һуража эхилээ. Мурманскын мореходно һургуули дүүргэхэдээ, судна бүтээхэ технигэй, мүн холуур ябаха штурманай диплом абажа гараа.

Загаһа агнадаг суднаар Константин Поккуев Норвегиин, Баренцова, Хойто далайнуудаар ябаа һэн. Тиигээд 1962 ондо богони болзорой курса дүүргэхэдээ, уһан далайгаар холуур ябаха капитан боложо, гурбадахи диплом абаа бшуу!

...Теэд далайн шэнжэ тэмдэггүй газарта тэрэ гуша наһатай капитантай уулзаһан байгааб. Эбхэрэн мухарижа байһан далайн долгиншье харагдаагүй, нюдэ алдама хабтагай ехэ уһан далайшье байгаагүй. «Балтийский-10»—гэжэ теплоход миил хахад километр болоод лэ бакен табиһан уһан харгыгаар ябаа бэлэй. Зүгөөр далайн дунда харагдадаг шэнги бишыхан олтирогууд дайралдабашье һаа, тэрэмнай торфянигууд урдажа ябаа ха юм. Кораблинь Волго-Балтийска каналаар ябажа байгаа.

—Далайн капитан аад, гол мүрэнэй харгыгаар ябана ха юм,—гээд һанажа байна хат,—гэжэ Поккуев минии һурахаһаа түрүүлхэ гэһэн юм шэнги дуугарба.—Шэнэ аян замаар ябаха дуратай хүм гэжэ сэхэеэ хэлэһүү.

—Мүнөө бидэнэр түрүүшынгээ ябадалаар кольско руда тээгээд, Череповецкэ металлургическа комбинат абаашажа ябанабди.—Поккуев аалидаһан бэеэрээ, миһэд гээд,—Волго-Балт гээшэмнай ёһотойл «далайн» харгы гэжэ нэрлэхээр ха юм даа. Энээгүүр ябахадаа, дуратай тээшээ ошохош, жэшээнь, Балтиин, Каспи... Сагаан, Азовско, Хара далай руу о... хо аргатайш...

Онежскэ нуурай болоод Рыбинск... хэмэл далайн хоорондо томо то... суднануудай ябаха харгы гараад ба... һан мүнөө сагта эндэ каспиин неф... донецкэ нүүрһэ тээһэн корабльну... тай ушархаш. Тиихэдэ хойто зүг... руда, апатит, модон, барилгын хэр... сэл ябажа байха.

Капитантай уулзажа хөөрэлд... ябаха дээрээ тэрэнэй хүбүүн Андрю... ка хожомоо хэн болохоб, капитан б... лохо гү, али эжынгээ хоридог хада... тэрэнэй үгөөр байха гү?—гээд һ... нирхоһон байгааб. Поккуев ми... гээд:

—Манай хото бүлэ нэмэхээ ба... гаа юм. Тиигэһэн хойнонь энэ асу... дал шиидхэхэдэ бэлэн болохо бэ... —гэбэ.

Поккуевай шарай харамсаар... Андрюшка мүн лэ капитан болохо ... байна гэжэ таажа ойлгоо һэм. Эс... гынгээ мүрөөр ябахал даа. Лоцман... аша, капитанай хүбүүн, өөрөө кап... тан.

Николай ГРИБКОВ,
АПН-эй корреспондент.

Стадионой ногоон талмай дээгүүр нэрьемэ альга ташалган наяршалан. Юун болооб? Юуншье болоогүй, харин үбшэлөөд эдэгэһэн Иван Кучерук улаанүдынхидэй вратаряар дахинаа гараһан байбал. Кучерук—зургаадахи зонын эгээл бараг бэрхэ вратариин нэгэн гэжэ суурханхай ха юм. Тиигээд лэ талмайн эзэд вратарьда найдаһандаал альгаа ташаа ёһотой гэжэ тэмдэглээбди.

Тиигээд юун болооб? Улаанүдынхидэй һанаан дүүрээгүйл даа. Наадынай хоёрдохи хахадай тэн багаар манай айлшад—Кемеровэй «Химик» командын добтологшод талмайн эзэдэй ворота руу бүмбэгэ оруулжархёо.

Тингэжэ августын 22-то манайхид шүүгдээ. 21 очкотой «Армеец» мүнөө Сибириин городуудта наадахаяа ябахань.

С. БИЛЬЧИРОВ.

Итали шаналан уйдана

РИМ, августын 22. ТАСС-ай корр. В Гончаров иигэжэ дамжуулна: Рим мүнөөдэр урдынхидаал адли байдалтай, эндэ хүн зон олон, наранай гэрэл хурсаар сасарна, талмайнууд дээрэ аяншалагшад олон харагдана, городой зон өөһэдынгөө юрын лэ ажал хэһэн зангаараа. Зүгөөр городой бүхы ажабайдалда мүнөө ямар нэгэ ондоо юумэ үзэгдэһэн хэбэртэй. Автобусто болон троллейбусто һуугаад, ажалдаа ошожо ябаһан хүдэлмэришэдэй гартаа бариһан газетэнүүд уйдхарай хара хүреэтэй. Пальмиро Тольяттиин наһа бараһан тухай мэдээсэл томо томо хара үзэгүүдээр барлагданхай. Италиин Коммунис партиин Центральна Комитедэй, «Унита» газетын редакциин байшангууд дээрэ тугууд надхуулагданхай.

Тольяттиин наһа бараһан тухай мэдээсэл Рим хотодо, бүхы Итали дотор сахилгаан түргэнөөр тараба.

Үсэгэлдэр үдэшэһөө хойшо Италиин Коммунис партиин олохон секцинүүдтэ шаналалай суглаанууд болоо. Хэдэн олон фабрика, заводууд дээгүүр хүдэлмэришэд шаналалай тэмдэг болгон, нэгэ хэды саг соо хүдэлмэреэ таһалдуулаад байба. Милан, Ливорно, Латина, Салерно, Бари, Генуя, Пиза, Флоренци болон бэшэшье хотын ажалай палатанууд нүхэр Тольяттиин дурасхаал ёһолхын тулада тусхай соносхол гаргаба.

Сенадай түрүүлэгшэһээ, республикын президентын уялга дүүргэжэ байһан Мерлзагорһоо, президент Сеньин һамганһаа болон мүнөө өөрөө хүндөөр үбшэлөөд байһан тэрэнэй бүхы гэртэхин бүлэһөө шаналалай телеграммануул Италиин Коммунис партиин хүтэлбэрилэгшэд абаад байна. Тэдэнэр бултадаа Коммунис партиин хүтэлбэрилэгшэдтэ өөһэдынгөө гүнзэгы уйдхар элирхэйлэн мэдүүлбэ.

Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Альдо Моро гэгшэ Тольяттиин наһанһаа нүгшэһэн тухай дуулангсаараа, Италиин Коммунис партиин хүтэлбэрилэ телеграмма эльгээһэн юм. Тэрээн соонь иигэжэ хэлэгдэнэ: Тольяттиин нүгшэһэн тухай мэдээсэл дуулажа, би сэдьхэлээ ехээр хүдэлөөб. Энэ хүндэ ушар болоһон тушаа правительствынтаа зүгһөө болон мүн өөрһөө үнэн зүрхэнэй шаналал элирхэйлэн мэдүүлхэ гэһэн байгааб.

Мүн тэрэшэлэн Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо Пьетро Ненни шаналан уйдаһанаа мэдүүлһэн телеграмма эльгээбэ. Тэрээн соонь иигэжэ хэлэгдэнэ: «Тольяттиин наһа баралга коммунистнуудта, ажалша зондо, бүхы оронойнай ехэл шэрүүн хүндэ гээлтэ болобо гээшэ. Тэрэ хадаа 20 жэл соо фашизмын ээрхэжэ байха үедэ, мүн тэрэнэй һүүлээр унтарһан 20 жэл соо, бүхыдөө 40 жэл соо хүдэлмэришэдэй хэһэн тэмсэлдэ угаа ехэ нүлөө үзүүлжэ байгаа юм».

Шэнэ общество байгуулха замаар

ЗАНЗИБАР, августын 22. ТАСС-ай корр. Н. Туркатенко иигэжэ дамжуулна:

Танганьика болон Занзибар гэжэ нэгэдэмэл республикын нэгэдэхи вице-президент Абейд Каруме гэгшэ Пембу гэдэг аралда гурбан үдэр соо айлшалан ябажа үсэгэлдэр дүүргэбэ. «Афро-Ширази» гэжэ партиин тэндэхи нютагай хүтэлбэрилэгшэдтэй, профсоюзай болон захиргаанай ударидагшадтай олон дахин уулзажа хөөрэлдэһэн байгаа. Каруме болон тэрээнтэй суг ябалсаһан хүнүүд хэдэн олон хүдөө нютагуудаар ябаһан байна. Тэндэ хүдэлмэришэн, таряашанай революци мандаха болтогой! Республика, социализм мандаха болтогой! Эрхэ сүлөө, тэгшэ байдал, ажал мандаха болтогой! — гэһэн лозунгнууд хаа хаанагүй харагдана.

Абейд Каруме үгэ хэлэхэдээ, хүнүүдэй хүнэй мүлжэхэ байдалһаа хахасаһан шэнэ общество байгуулха хэрэгтэ бүхы хүсэеэ гаргахые Пембудэ һуудаг зониие уряалба. Тиихэдээ оронойнгоо улад зониие няттаруулан жагсааха, үндэһэ яһанай болон шажан мүртэлэй илгаа гаргаха ябадал болюулха шухала гэжэ тэмдэглэбэ. Иимэ хёморол колонизаторнууд гаргажа байдаг һэн гэжэ Каруме зааба.

Пембу аралда һуудаг зон Каруме болон тэрээнтэй сугтаа ябаһан хүнүүдые хаа хаанагүй халуун дулаанаар угтаһан байха юм.

Һая тогтоһон гүрэнэй гуйлта

НЬЮ-ЙОРК, августын 22. (ТАСС). Мүнөөдэр Малави ООН-до гэшүүн болгожо абаха тухай гуйлтатайгаар хандаба. Африкын бэеэ даанхай һая тогтоһон шэнэ гүрэнэй гадаадын хэрэгүүдэй министр Чиумэ ООН-ой гэшүүн болгожо абаха тухай Малавиин мэдүүлгые Аюулгүйн Соведэй мэнэ һаяар болохо заседани дээрэ хаража үзэхые гуйна.

„Президентые" тушаалһаань гаргаха гэнэ

ХАНОЙ, августын 22. (ТАСС). Сайгоной хэдэн зуугаад студентнүүд зонхилон захирагша Кханиин ордондо үсэгэлдэр ошожо, тэрэнэй түлөөлэгшэдэ гомдол барюулба. Тиихэлээ президентын нэрэ зүүһэн тэрэниие тушаалһаань гаргажа, гражданска холимог правительство байгуулхые эриһэн байна.

ФРГ-дэ байһан французска сэрэгүүд атомна буу зэбсэг абанхай

БОНН, августын 22. (ТАСС). Баруун Германиин газар дээрэ байһан французска армиин ябаган сэрэгүүдэй болоод авиационно частьнууд атомна буу зэбсэгүүдые абанхай. Энээн тухай мэдээсэхэ зуураа, Баруун Германиин «Зюддейче цейтунг» гэжэ газетэ мүнөө үедэ ФРГ-гэй газар дээрэ Франциин 70 мянга шахуу солдат, офицернууд байдаг юм гэжэ тэмдэглэнэ.

Гар хооһон бусаба

КОПЕНГАГЕН, августын 22. (ТАСС). Урда-Вьетнамда США-гай элшэн сайд байһан Г. К. Лодж Даниин нииcэлэл хотодо ерээд байна. Тэндэхи газетэнүүдэй бэшэһэнэй ёһоор, Урда Вьетнамай засагаархинда Даниин зүгһөө экономическа дэмжэлгэ үзүүлхэ һанаатай эндэ ерэһэн байгаа ха. Тиигээд Дани техническэ гү, али ондоо ямаршье туһаламжа үзүүлжэ шадахагүй гэжэ хэлсээнэй һүүлээр мэдээсэгдээ.

Сугтаа тэмсэһэн нүхэдэйнь шанала...

ВАРШАВА. Польшын хүдэлмэришэнэй нэгэдэмэл парти, мүн Польшын ажалшад бүгэдөөрөө нүхэр Пальмиро Тольяттиин наһа бараһан тухай мэдээсэл гүнзэгы гашуудалтайгаар угтаа. Италиин Коммунис партиин Центральна Комитедтэ эльгэһэн ПОРП-гэй ЦК-гай телеграмма соо юун гэжэ хэлэгдэнэб гэхэдэ, нүхэр Пальмиро Тольяттиин нүгшөөд байхада уласхоорондын коммунис хүдэлөөн өөрынгөө зэргэнүүдэй бата нэгэдэл аршалагшые алдаад байна. Социалис оронуудай болоод, эрхэ сүлөөгөө олохын түлөө тэмсэжэ байһан арадуудай үнэн хани нүхэрөө, шударгы интернационалистые, арадуудай хоорондохи хани барисаанай түлөө хэлбэришэгүйгөөр тэмсэжэ байһан хүниие алдаба гээшэ.

БУХАРЕСТ. Румыниин хүдэлмэришэнэй партиин Центральна Комитет, манай парти бүхыдөө Италиин хүдэлмэришэн ангиин, мүн уласхоорондын коммунис болон хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй элитэ ехэ ажал ябуулагша нүхэр Пальмиро Тольяттиин нүгшэһэн тушаа Италиин коммунистнуудай гүнзэгы шаналал хубаалдан, үнэн зүрхэнһөө уйдан гашуудажа байһанаа мэдүүлнэ гэжэ Италиин Коммунис партиин Центральна Комитедтэ РРП-гэй ЦК-гай ябуулһан телеграмма соо хэлэгдэнэ.

* * *

Италиин хүдэлмэришэн анги нүхэр Тольяттиин наһа бараһан дээрэһээ гүнзэгыгөөр гашуудана. «Ажалша зоной хэрэг үмөөржэ, сусаршагүйгөөр тэмсэдэг, социальна да... жалтын эрхэ сүлөөгэй, энхэ ам... лан байдалай түлөө оролдожо яба... һан хүнэй нүгшөөд байһанай даша... рамда гашуудажа байһанаа мэдүү... нэбди» гэжэ Италиин бүгэдэ ни... тын ажалай конфедерациин мэдүү... гэ соо хэлэгдэнэ.

«Унита» газетын мүнөөдэрэй но... мерто Венеци, Флоренци, Палерм... Ливорно, Падуя, Милан, Парм... Равенна, Турин, Неаполь, Трие... гэхэ мэтын хото городуудай нар... нууд бэшэгдэнхэй. Апенниин х... хад аралай болон Цицили, Сарди... гэжэ олтирогуудай бүхы газ... нютагуудай хүн зон нүхэр Тольят... тиин нүгшэһэн тухай мэдээсэл гү... зэгы шаналалтайгаар угтаа г... жэ газетын хуудаһан дээрэһээ м... дэхээр байна. Италиин эрдэм гэгэ... рэлэй ажал ябуулагшадай хэлэһ... үгэ хүүрнүүдтэ зорюулжа, бүхэл... хуудаһа гаргаба. П. Тольятти гэ... нэй халуун хани нүхэр байһан ю... Пальмиро Тольяттиие һайса мэ... хэ байһан уран зурааша Рена... Гуттузо, уран зохёолшо Карло Лев... кинорежиссёрнууд Витторио де С... ка, Чезаре Дзаваттини, уран зохёол... шо Пазолини, мүн бэшэшье ол... искусствын элитэ ехэ ажал ябу... лагшад Италиин соёл гэгэрэлэй а... тухай ехэ гээлтэдэ ороһон ту... мүнөөдэр «Унита» газетэдэ бэш... нэд. Иигэжэ бүхы Итали шанал... гашуудана.

Чомбейн хэрзэгы муухай ааша

БРАЗЗАВИЛЬ, августын 22. ТАСС-ай корр. Р. Серебрянников иигэжэ дамжуулна:

Браззавилиин жииртээ шэмээгүй байдаг уһанай порт мүнөө хүн зоноор дүүрэнхэй. Тэндэ гэртэхи эд хэрэгсэлнүүд олон харагдана. Үхибүүдэй болон эхэнэрнүүдэй уйлалдаха абяан дуулдана. Үдэрэй 2 часһаа эхилжэ гол мүрэнөөр ябадаг ехэ ехэ пароходууд хойно хойноһоо һубарин ерэбэ. Конгын республикын (Леопольдвиль) газар дээрэһээ Чомбейн правительствын намнахада гараһан Конгын республикын (Браззавиль), мүн Малиин республикын эрхэтэд пароходууд дээрэ һуужа ерээ.

Конгын республикын (Леопольдвиль) газар нютагта хэдэн олон жэлэй турша соо һуужа байһан мянга гаран эрэшүүл, эхэнэрнүүд, үхибүүд гэр байраһаа гаража, ... дынгөө зөөри зөөшэ хаяха, ту... хүнүүдтэеэ болон хани нүхэд... хахасаха баатай болонхой.

Өөрынь толгойлжо байһан хар... хара засаг түрэлэ эсэргүүсэ... Конгын патриодуулай зэбсэттэ т... сэлэй улам дэлгэржэ байһа... зогсооха аргагүй болоходоо, Чо... орон дотороо тохёолдоһон байда... түлөө харюусалгые хүршэ һу... даг африканска гүрэнүүдтэ — К... гын республикада (Браззави... Бурундида, тэрэшэлэн Малиин ре... публикада тохохо һанаатай. Тии... дээ Конгын патриодуудта элдэб я... зын туһаламжа үзүүлнэ гэжэ т... ниие гэмнэһэн байха юм.

Чомбейн захиралтаар элэ орон... лай эрхэтэдые Конгоһоо намнаха ... һэн хэһээлтын хэмжээнүүд юу г... шэлнэб гэхэдэ, Чомбе Африкада һ... даг зоной аша туһа харалсадаг ... гэжэ бэеэ гэршэлхэ һанаатай бай... ниие элишэлнэ гээд «Конго-Энф... масьон» гэжэ Браззавилиин бюл... тень бэшэнэ. «Урдань боомото... хүнүүдые хайшан гээд намна... һэм, тэрээн шэнгеэр африка... ниие Конгоһоо намнажа гаргана ... жэ тэрээн соо хэлэгдэнэ.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда: Совет хүнүүд Пальмиро Тольяттиин дурасхаалые ёһолно (Симферопольдо болоһон гашуудалай митингын тооcоон). Газарай дахуул спутнигуудые дэгдээһэн тухай ТАСС-ай мэдээсэл; Нүхэр Н. С. Хрущев Ю. Цеденбалтай уулзаһан тухай; Бухарестдэ болоһон уулзалганууд;

Хоёрдохи хуудаһанда: «Таряа хурьялгын халуун хаһада» гэһэн гаршаг доро Ивалгын сомоной Соведэй түрүүлэгшэ Н. Черненко тарияашадые ургаса хурьялга дээрэ ямараар хангажа байһан тухайгаа бэшэнэ. «Түрэһэн жэлынь — 1964 он» гэһэн Г. Эйхе гэгшын корреспонденци Улаан-Үдын ТЭЦ дээрэ хүсэ ехэтэй шэнэ турбина тодхоһон тухай хэлэгдэнэ.

Гурбадахи хуудаһанда: «Зүүн Сибириин экономическа райондо» гэһэн юрэнхы гаршаг доро Главвостоксибстройн техническэ таһагай ахалагша инженер Ю. Токмаковой корреспонденци.

Дүрбэдэхи хуудаһанда: Спортын һонин болон бусад материалнууд.

Уласхоорондын шэнжэлэл

ҮРЭ ГАРАХАГҮЙ, АЮУЛТАЙ ПОЛИТИКА БАРИМТАЛНА

«Хүсэ баримталха» харилсаагаа орхижо, Латиин Америкын оронуудтай Америкын Холбоото Штадуудай тааруу зохид харилсаатай болохо сагынь хэзээ нэгэ ерэхэ юм аа гү?—гээд һаяхан Франциин «Монд» гэдэг томохон буржуазна газетэ асуужа бэшэһэн байха юм.

Энэ газетын имэ тобшолол хэхын тулада дүүрэн үндэһэ баримта бии. Өөрынгөө урда зүгэй хүршэнэр тушаа Холбоото Штадуудай хэрзэгы бүдүүнээр хашалта түрилтэ хэдэг политиканьмүнөө тон элитэ харагдажа байнхай.

Июль һарын һүүл багаар болоһон Америкын гүрэнүүдэй эмхиин гэшүүд оронуудай гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй зүблөөн дээрэ Холбоото Штадууд элдэб янзын үлтэг барюулхабди гэхын хажуугаар, мүн занажа, айлгажа байгаад, Кубада харша тогтоол баалалтаар абхуулһан байгаа. Кубатай дипломатическа болон консульско харилсаануудаа таһалжа, сүлөөтэ аралай дотоодын хэрэгүүдтэ буу зэбсэгэй хүсөөр хамаархахые уряалжа байхадаа, энэ тогтоол Нэгэдэмэл Нацинуудай Организациин Уставай, мүн Америкын гүрэнүүдэй эмхиин өөрынь уставайшье гол заршамуудые эбдэнэ гээшэ.

Имэ юумэ хэхын тулада Кубын зүгһөө «сэрэгээр добтолбо» гэһэн Венесуэлын хуурмаг гомдол хэрэглэжэ, шалтаг бариһан байна. Тиихэдээ бултанда мэдээжэ ушар баримтануудые даншье убайгүйгөөр хазагайруулһан байгаа. Баалалтын хэмжээ абаха тушаа шиидхэбэри гаргаха эрхэтэй гансахан лэ зургаан болохо ООН-ой Аюулгүйн Соведтэшье имэ гомдол барихын аргагүй болотороо даншье бүдүүнээр хардалга гүрдэлгэ хэбэ. Тэндэ имэ хуурмаг гомдол бариха болоо һаань, тэрэнэй шал буруу һурэхэ байһаниинь мэдээжэ ааб даа. Тиигээд байбалнь Вашингтоной һаналжа хүсэжэ байһанда орходоо тад буруу һөөргэ юумэндэ тэрэнь хүргэхэ байгаа бшуу. Ушарынь хадаа, Америкын түби дээрэ ээрхэг түримхэй аашануудай, элдэб үгэсөөн, һүйдхэлнүүдэй хаанаһаа гаража байдагыень тэндэ элирүүлэн олохо бэлэй. Тиигээд ерэхэлээрээ, хамаг бүхы һудаһаниинь Вашингтон тээшэ хүтэлжэ абаашаха байна ха юм. Тиимэ һэн хойнонь ООН болон тэрэнэй Аюулгүйн Соведые тойрожо гараха гэһэн зорилготой байба.

Хилын саана США-гай нэрэ хүндые бууруулһан имэ бүтэхэгүй юумэ бүгэдын харһаар байтар Вашингтоной үүдхэһэн ушарынь юуб?—гэжэ асуултай болоно. Тиигээд мүнөө сагта тэрэниие юундэ хэрэглэхэ болоо юм?

Энээнэй дашарамда США-да болоод байгаа һунгуулиин урда тээхи кампани тухай хэлэхэ ушартай бологдоно. Энэ кампаниин ябаха үедэ зарим политигууд өөһэдынгөө «сэрэгшэ», «хатуу сэдьхэлтэй» байһанаа харуулха гэжэ бэе бэеһээ үрдилдэнэ. Зүгөөр энээнһээ бүри гүнзэгы удхатай шалтагаан бии байха.

Латиин Америкын гүрэнүүдтэ ажал хэрэгүүдынь Хойто Америкын баяшуулай нэгэдэлнүүдэй һанаанда таарахаар ябажа байна гэжэ хэн баталан хэлэхэ гээшэб. Национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөндэ тойбо татаха, Латиин Америкада США-гай баяшуулай нэгэдэлнүүдэй эрхэ мэдэлые тэрэ зангаарнь байлгажа бүхэлхэ гэжэ һанаашалһан «Дэбжэлтын түлөө холбоон» гээшэнь этигэл найдабариинь харюулаагүй байшоо. Энээн тухай гүрэнэй секретарь Д. Раскшье сэхэ руунь хэлэһэн байгаа. Тиихэдээ иигэжэ мэдүүлбэ: «Дэбжэлтын түлөө холбооe байгуулаад, Латиин Америкые худалдан абажа шадахагүйлди».

Тиихэдэ «Ю. С. Ньюс энд Уорлд Рипорт» гэжэ журнал энээн тушаа иигэжэ бэшэбэ: «Холбоото Штадуудай хараа бодолоор хадаа, Латиин Америкэ гээшэ миил эмхиеэ алдаһан байдалтай болоно... Тэндэ США юрэдөө өөртөө туһатай юумэ хэжэ шадахагүй гээд Латиин Америкадахи ажаглан харагшад тоолоно». Уолл-Стридэй хиналта доро байһан Латиин Америкын оронуудтахи хэдэ хэдэн предприятинуудые хизаарлаха болон хуулияар хуряажа абахын түлөө үргэн хүдэлөөнэй дэлгэрһэн ушарһаа энэ журнал США-гай баяшуулай дунда үзэгдэжэ байһан һанаа зоборитой байдалые тэмдэглэбэ.

Тиимэһээ, нэгэн талаһаа—Кубада харша ээрхэг түримхэй аашануудые зүбтүүлхэ, нүгөө талаһаа—Латиин Америкын бэшэ бэшэ ямаршье гүрэнэй дотоодын хэрэгүүдтэ һэнгэргүйгөөр хамаархаха эрхэтэй болохын тулада тиимэ тааруу зохид арга бэдэржэ олохо гэһэн байгаа бшуу.

Латиин Америкын олохон гүрэнүүдэй түлөөлэгшэд имэ аюул тохёолдоһониие обёоронгүй байха аргагүй. Мексикэ, Боливи, Уругвай, Чили хадаа Америкын гүрэнүүдэй эмхиин суглаан дээрэ абтаһан шиидхэбэриие үндэһэгүй гэжэ тоолоод, тэрээниие буруушаажа голосовалһан байгаа. Уругвайн гадаадын хэрэгүүдэй министр ОАГ-ай шиидхэбэриие ямаршье үндэһэгүй гэжэ сэхэ нэрлэбэ. Тиихэдэ Чилиин гадаадын хэрэгүүдэй министр тус шиидхэбэри зохёон бэшэгшэд хайшаншье харуулаад хэрэглэжэ боломоор даншье холбоорхой удхатай юумэндэ түшэглэбэ гээд хэлэһэн юм.

Америкын гүрэнүүдэй эмхиин гаргаһан шиидхэбэриие буруушаажа голосовалһан оронуудай баримталһан хараа бодолые Латиин Америкада үргэн олоороо һайшаан дэмжэһэн байгаа. Жэшээнь, ОАГ-ай шиидхэбэриин ёһоор, Кубатай дипломатическа харилсаагаа таһалдуулхаһаа Мексикын президентын арсаад байхадань, тэндэхи хэблэл газетэнүүд энээниие һайшаан бэшэбэ гэжэ «Нью-Йорк Таймс» газетэ тэмдэглэнэ.—Хэтэрхы баруунай үзэлтэй газетэһээ эхилээд, хэтэрхы зүүнэй үзэлтэй газетэнүүд хүрэтэрөө өөһэдынгөө бэшэһэн редакционно статьянууд соо правительствынгаа имэ шиидхэбэриие дэмжэн дүнгэлсэнэ».

Кубада болоод, Латиин Америкын арадуудай национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөндэ яабашье һайшаалтайгаар хандажа шадахагүй байһан Баруун Германиин «Франкфуртер Рундшау» газетэшье Америкын гүрэнүүдэй эмхиин гаргаһан шиидхэбэриие «огто хэрэггүй юумэн гээшэ»—гэжэ нэрлээ.

Зүгөөр ОАГ-ай консультативна зүблөөнэй дүүрээдүй байтар, Америкын Холбоото Штадууд өөһэдынгөө үгэ дууладаггүй гүрэнүүдые энэ хуули буса шиидхэбэри дүүргүүлхээр баадхаха һанаатай галзуу нэтэрүү кампани ябуулһан байгаа. Ямар нэгэн гүрэндэ урбалта болохоёо байһан аюул тухай, США-гай зүгһөө экономическа талаар, мүн бэшэшье хорюул хэжэ болохо тухай мэдээсэлнүүд улам олоор гаража захалаа һэн. Сенатор Додд гэгшэ Мексикэ тушаа тиимэ хорюул хэхэ гэһэн эрилтэ табиһан байгаа. «Кубада харша эрид хатуу экономическа политика ябуулжа эхилһэн дохёо болгожо, Мексикын саахарай үнэ сэнгые һураггүй доошонь оруулаа һаа зохихо гэжэ тоолоноб гээд тэрэ һэнгэргүйгөөр мэдүүлбэ. Кубатай худалдаа наймаанай харилсаагаа таһалдуулхаһаа арсаһан бэшэшье гүрэнүүдтэ экономическа талаар хашалан үзүүлхэ тушаа правительствын зарим хараа түсэб тухай мэдэхэ хүм гээд сенатор ойлгуулаа бэлэй.

Удангүй Кубатай дипломатическа болон консульско харилсаануудаа болюулха тухай Чилиин гадаадын хэрэгүүдэй министр соносхобо. Вашингтоной баалалтаар абтаһан энэ шиидхэбэриие Чилиин олонииитэ шуумжэлһэн, оло дахин буруушааһан байгаа. Теэд Америкын Холбоото Штадууд, мүн бэшэ гүрэнүүдшье тушаа өөрынгөө мэхэ гохо хэһэн зангаараа.

Тиигээд ерэхэлээрээ, шидам барижа айлгадаг заншалта болоһон империалис ёһоной арга хэрэглэжэ, Латиин Америкада Холбоото Штадууд өөрынгөө жандармын тушаал улам шангалха һанаатай байна гээшэ. Тиимэ политика бүтэхэгүй ааб даа! Бүхы дэлхэй дээрэ тэрээндэ дураа гутажа байгаашань зүбтэй. Тугаар эндэ дурсагдаһан «Монд» гэжэ газетэшье Америкын түби дээрэ ябуулжа байһан «үрэ гарахагүй политика» тухай бэшэнэ. Тиихэдээ Вашингтоной заабаряар абтаһан ОАГ-ай шиидхэбэри хадаа, США-тай харилсаагаа һайжаруулха хүсэлэнтэйшье, хэзээшье бэлэн байһан тухайгаа Кубын ударидагшадай олон дахин мэдүүлһэнэй һүүлээр гараһан байна гэжэ тэмдэглэнэ.

Латиин Америкада ябуулха США-гай политика зохёогшод империалистнуудай зоргоороо аашалдаг сагынь үни хада үнгэржэ, мүнөө дэлхэй дээрэ тад ондоо байдалтай болоод байһаниие ойлгохо дурагүй хэбэртэй. Америкын гүрэнүүдэй эмхиин гаргаһан хуули буса шиидхэбэриин хүсөөршье, мүн бэшэ бэшэ арга мэхээршье Кубые гансаардуулжа шадахагүй юм. Социалис хани барисаата гүрэнүүдэй болон эб найрамдалда дуратай бүхы хүсэнүүдэй талархал һайшаал имагтал Кубын талада байна ха юм. Кубада харша ээрхэг түримхэй хоро һанажа байһан хархис хара үзэлтэндэ Советскэ правительство энээн тухай һаяхан дахин һануулһан.

И. ЛАПИЦКИЙ. (ТАСС).

Сагай уларил

Улаан-Үдын гидрометобсерва... риин мэдээсэһэнэй ёһоор, мүнөөд... республика доторнай үүлэтэйш... байха. Урда аймагуудаар бага з... гэ бороон орохо. Баруун тээһээ һ... лашагаар һалхилха. Захаамин... аймагта 19—24, бусад нютагу... даар 23—28, Улаан-Үдэдэ үгл... гүүр 11—13, үдэртөө 25—27 гр... дус дулаан байха.

Августын 25—26-най үдэрнүү... үүлэтэйшэг байха, урда аймагу... даар бороон орохо. Баруун тээ... һулашагаар һалхилха. Хойто ай... гуудаар һүниндөө 1 градус хүйт... һөө 4 градус хүрэтэр дулаан, үд... төө 15—20, бусад нютагуудаар һ... ниндөө 6—11, үдэртөө 20—25 гр... дус дулаан болохоор хүлеэгдэнэ.

Редактор
Ц. О. ОЧИРОВ.

Манай адрес, телефонууд

АДРЕС ОБЪЕДИНЕННОЙ РЕДАКЦИИ: гор. Улан-Удэ, улица Ленина, 35. Телефоны: редактора—23-67, зам. редактора—38-42, зам. редактора—35-84, секретариата—27-37, отделов: сельскохозяйственного производства и партийной жизни—47-59, 35-14, промышленного производства и партийной жизни—48-89, 33-61, корректорская—35-95.

Улица ЛЕНИНА, 26. Телефоны отделов: идеологического—24-74, советского строительства и быта—34-93, рабселькоров и писем—25—41, 38-30, информации—32-74 и переводов—34-05.

гор. Улан-Удэ, типография управления по печати при Совете Министров Бурятской АССР.
Н00201.
Зак. № 738.

БУРЯАД ҮНЭН

4 дэхи нюур.
1964 оной августын 25.